

Žehličky

Pára není vše
36

Kysané zelí

Zklamání
ze zelné kádě
16

Tiskárny

Úsporné
i nenasytné
06

Zahradní pilky

Pro čistý řez
32

Vertikutátory

Trávník
potřebuje dýchat
26

79 Kč

Zelí s vitamíny i bez nich

Informace pro každodenní život

Praktické brožury pro spotřebitele

Každodenní spotřebitelský život přináší mnoho radostí, ale také řadu starostí o to, jak koupit co nejvyšší kvalitu výrobky, sjednat co nejvýhodnější služby a nenaletět podvodníkům. Díky podnětům spotřebitelů, kteří se obraceli na naši poradnu, jsme vytipovali několik nejproblematictějších oblastí a každé z nich věnujeme zvláštní brožurku. Pokud jste našimi předplatiteli již delší dobu, máte kompletní sbírku brožur v tištěné podobě. Pokud jste u nás noví nebo předplatné zatím nemáte, můžete si všechny brožurky stáhnout zdarma v elektronické podobě na adrese www.dtest.cz/brozury

- „Potravinářský kompas“ vám pomůže zorientovat se v džungli potravin.
- „Peníze a (ne)bezpečný internet“ prozradí vše o nákupech, platbách a bezpečí peněz na internetu.
- „Jak nespádnout do pastí“ ochrání vás a vaše blízké; varuje před předváděcími akcemi a podomními prodejci.
- „Příručka pro přežití v džungli“ vám pomůže přežít v oblasti telekomunikací.
- „Můj (ne)přítel počítač“ osvětlí každodenní praktické otázky softwaru, užívání internetu či údržby počítače.
- „Omyly českých spotřebitelů“ poukazují na oblasti, v nichž mají spotřebitelé často mylné povědomí o svých právech a povinnostech.

www.dtest.cz

+

Využít můžete také několika nezávislých srovnávačů a kalkulaček, které vám pomohou například vybrat nejvhodnější mobilní tarif, najít nejvýhodnější spořicí účet či nastavit optimální částku životního pojištění. Srovnávače najdete na adrese www.dtest.cz/srovnavace.

i

Úplné texty článků a výsledky testů jsou na www.dtest.cz a www.dtest.sk k dispozici přihlášeným předplatitelům. Pokud jste předplatiteli časopisu dTest a neznáte své přihlašovací heslo, kontaktujte nás telefonicky na čísle 241 404 922. Chcete-li si objednat předplatné, můžete tak učinit na adrese www.dtest.cz/predplatne.

d
Test

XX. ročník

2. vydání měsíčníku dTest připravili:

Václav Beneš, Jan Hroudá, Ondřej Ahořka, Alžběta Olbrichová, Lukáš Zelenský,
Martin Váňa, PA (foto), Jiří Novák (ilustrace).

dTest, vydavatel: Občanské sdružení spotřebitelů TEST (IČ: 45770760)
se sídlem Černomohel 419/10, 101 00 Praha 10-Vršovice.

Vedení redakce: Václav Beneš.

Grafický koncept a layout: Olga Benešová (Side2), www.side2.cz.

Technická zpracování: Jana Salháňová, Revoluze 1575/2, Praha 4.

Tisk: Moravapress a.s. Informace o předplatném podlé a objednávky přijímá
TEST, Černomohel 419/10, 101 00 Praha 10-Vršovice, tel.: 241 406 922,

fax: 241 406 933, e-mail: dtest@dtest.cz. Distribuce: PMS, a.s. (ČP) a Magnet
Press Slovakia (SR). Správa distribuce: STRAPER s.r.o. (straper.cz).

dTest je zahrnut v monitoringu médií AnsoPress IT

Přetisk: zapovězen.

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha,
č. 3103/1994.

MK ČR E 6679. Na titulní straně použita ilustrační foto.

ISSN 1210-731X

Toto vydání vychází 30. 1. 2013

© Občanské sdružení spotřebitelů TEST, Praha

Obsah

Testy

Tiskárny

Úsporné i nenasytné

06

Kysané a sterilované zeli

Zklamání ze zelné kádě

16

Elektrické vertikutátory

Trávník potřebuje dýchat

26

Zahradní pilky

Pro čistý řez

32

Žehličky a napařovací stanice

Pára není vše

36

Právo

Přenesení telefonního čísla

45

Informační servis

Vyrobeno v EU?

U jídla to nestačí

46

Finance

Spoření s kalkulačkou v ruce

48

Možná jste si všimli, že jsme vám na poslední stránce minulého vydání dTestu slíbili zveřejnit test alternativních pracích prostředků. A možná jste si již všimli, že v tomto vydání chybí. Není v tom ani naše zlá vůle, ani žádný šetek. Jednoduše se v laboratoři v průběhu testu ukázalo, že je toho mnohem více, co vám o praní se slízem nebo gelem z mýdlových ořechů můžeme říci. Tím se celý test prodloužil a v „plné parádě“ jej zveřejníme v březnu.

Testovat výrobky tak, jak to děláme my, tedy poctivě, profesionálně a zcela nezávisle, je často zaplácené. Pomínu excesy, jako když vám dopravce cestou do laboratoře změní hned několik praček najednou. Pak si i my v praxi vyzkoušíme, jaké to je, uspět s reklamací služeb. Především ale jde o to, že všechny výrobky nakupujeme v běžné maloobchodní síti, v praxi převážně na internetu. A není výjimkou, že se výrobce snaží zabránit nám v tom, abychom jeho výrobek koupili. Protože když nakupujete najednou desítky filtrů a sáčků, k tomu dva vysavače a předstíráte, že jste běžný spotřebitel, je to podezřelé a často se i přes veškerou snahu výrobce dovítí. Jindy naopak zasíláme zpět „dary“, které nám někteří výrobci či jejich PR agentury zasílají. V jiných redakcích jsou za ně vděční, my s díky (a často k velkému údivu odeslatele) odmítáme a zboží pracně s vysvětlením, že si jej raději někde koupíme. A nakonec se na internetu dočtete, že „ten dTest to dělá dobře, ale u některých testů je příliš vidět, že jsou zaplácené“. Nejsou, na to můžete vzít jed!

Přeji vám dobré čtení

Václav Beneš

Evropské spotřebitelské centrum Práva cestujících přímo v mobilu

www.dtest.cz

Co dělat přímo na letišti, když je let zrušen nebo když nedorazilo zavazadlo? Na co máte právo? To lze snadno zjistit díky mobilní aplikaci Evropské komise o právech cestujících. V zimě se mohou hodit informace o povinnosti bezplatné péče ze strany dopravce v případě přerušení leteckého provozu vinou sněhové vánice.

Evropská komise pokračuje ve své snaze posilovat postavení cestujících na evropském trhu a připravila pro ně aplikaci pro chytré telefony, díky které mohou mít svá práva doslova v ruce. Není tak potřeba přímo na letišti pracně vyhledávat právní předpisy a dohadovat se s personálem dopravce, který se může snažit vyhnout svým povinnostem plynoucím z legislativy, ale stačí na mobilním telefonu ukázat informace uvedené v této aplikaci a prokázat přímo na místě, že jste se svými požadavky v právu.

Informace v aplikaci zahrnují práva a možnosti cestujících v různých nepříjemných situacích, do kterých se mohou při cestách letadlem dostat, ať už jde o významně zpožděný či zrušený let, odepření nástupu na palubu nebo také ztráta, zpoždění či poškození zavazadla.

Aplikace, původně připravená pro leteckou a železniční dopravu, je již aktualizována i pro dopravu autobusovou a lodní a je k dispozici na čtyřech mobilních platformách: Apple iOS, Google Android, RIM Blackberry a Microsoft Windows Phone. Stáhnout ji lze na internetové adrese <http://ec.europa.eu/transport/passenger-rights>.

Když zasáhne vánice

Rušení a zpoždění letů vinou sněhové nadílky není v zimě ojedinělé. Dopravce či cestovní kancelář má v tomto případě povinnost se o cestujícího bezplatně postarat. Tato péče zahrnuje občerstvení a v případě nutnosti také ubytování po dobu nezbytně nutnou. Při takovémto či podobném zásahu tzv. vyšší moci není dopravce povinen vyplácet paušální náhradu škody, ovšem pokud je důvod významného zpoždění či zrušení letu na straně dopravce, náhrada se pohybuje ve výši 250 až 600 eur.

Pokud tato bezplatná péče není poskytnuta a cestující je nucen si vše obstarat sám, tak je oprávněn zpětně se domáhat proplacení skutečně vynaložených nákladů, a to na základě předložených účtenek.

Evropské spotřebitelské centrum (ESC) poskytuje spotřebitelům informace o jejich právech na jednotném evropském trhu. Právníci ESC bezplatně pomáhají spotřebitelům řešit jejich problémy s obchodníky z jiných zemí EU, Islandu či Norska.

Kontakty na ESC pro ČR: adresa: Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@coi.cz telefon: 296 366 155
www.evropskyspotrebitel.cz

Bramborový salát s tou nejvyšší kvalitou majonézou, pod stromeček tablet či televizi a nalezení náhrady za vysavač, který nepřežil vánoční úklid. I tak mohly podle statistik návštěvnosti článků na stránkách v některých domácnostech vypadat poslední dva měsíce roku 2012. S dTestem se v listopadu a prosinci přišlo na internetu poradit téměř 800 000 lidí. Vedle spotřebitelské poradny a databáze nebezpečných výrobků, které se v žebříčku deseti nejsledovanějších témat objevují pravidelně, zaujal čtenáře a čtenářky i náš boj proti nezákonným poplatkům za správu úvěru a novinka konce roku 2012 – srovnávač spořicích účtů.

Top 10

1. test majonéz 2012
2. nebezpečné výrobky
3. kalkulačka tarifů
4. test tabletů 2012 II
5. spotřebitelská poradna
6. test televizorů 2012 II
7. test extra panenských olivových olejů 2012
8. test vysavačů 2012
9. srovnávač spořicích účtů
10. nezákonné bankovní poplatky

Zpracováno podle statistik návštěvnosti stránek www.dtest.cz za období listopad-prosinec 2012

Nové testy mobilů na www.dtest.cz

Uvažujete o nákupu mobilního telefonu? Navštivte naši on-line databázi na www.dtest.cz/mobily, kterou jsme právě doplnili o výsledky 17 nově otestovaných modelů. Podrobné výsledky všech testovaných telefonů jsou přístupné předplatitelům.

Nejlepším z nových telefonů se stal Samsung Galaxy Note II (velmi dobře, 15 720 Kč za variantu s 16GB pamětí). V celkovém hodnocení dopadl dokonce o trochu lépe než dosavadní vítěz testu Samsung Galaxy S III. Stejně jako první model z řady Note vyniká i jeho nástupce poměrně neobvyklými rozměry. Úhlopříčka displeje 5,6 palců (tedy 14 cm) naznačuje, že máme co do činění s jakýmsi křížencem telefonu a malého tabletu. V žádném případě se nejedná o přístroj, který bude vyhovovat každému. Ideální je zejména pro uživatele, kteří hojně využívají internetu a dalších funkcí chytrých telefonů. Jiným výrazným prvkem je přibalené dotykové pero a s ním související možnosti, byť rozpoznávání psaného písma stále trpí určitými nedostatky. Nezvyklá je i provozní doba, která činí velmi slušných 8 hodin při brouzdání po internetu nebo 20 hodin při nepřetržitém hovoru v síti 3G.

Na dalších příčkách se umístily chytré telefony HTC One X+ (dobře, 13 830 Kč), Samsung Galaxy S III mini (dobře, 7950 Kč) a Sony Xperia T (dobře, 12 510 Kč).

Samsung Galaxy Note II

HTC One X+

Samsung Galaxy S III mini

Sony Xperia T

Nokia Lumia 920

Dobře si vedl i nový vlajkový model Lumia 920 od společnosti Nokia (dobře, 15 000 Kč). Ve srovnání s nejlepšími telefony je však poměrně těžký a také trochu pokulhává co do výdrže baterie. Nokia Lumia 920 patří společně s HTC Windows Phone 8X (dobře, 13 430 Kč) k prvním telefonům s novou verzí operačního systému Windows Phone 8. Ta přináší některé více i méně viditelné změny. Nově lze například volit ze tří velikostí tzv. živých dlaždic na hlavní obrazovce. Pozitivní zprávou je, že po připojení telefonu k počítači již není třeba speciálního softwaru. Zajímavou funkcí je dětský koutek, do kterého můžete umístit hry, hudbu, videa či aplikace vhodné pro vaše ratolesti, zatímco zbylý obsah a funkce zůstanou uzamčeny.

Méně náročné pak spíše zaujmou levnější telefony s výhodným poměrem cena/výkon. Mezi ně patří například Nokia 603 (dobře, 4370 Kč) nebo Sony Xperia miro (dobře, 4980 Kč). ✕

Největší slídlí odhalen

Sedm cen udělených za nebezpečný zásah do soukromí českých občanů bylo vyhlášeno ve středu 16. ledna na předávání cen Big Brother Awards, které organizuje sdružení Iuridicum Remedium. Cenu za novou nebezpečnou technologii obdrželi provozovatelé českých lyžařských středisek za zavedení nového kontrolního systému.

Někteří provozovatelé lyžařských areálů přistoupili ve snaze bojovat proti přeprodávání permanentek a skipasů k zavedení nového odbavovacího a kontrolního systému. Jeho základní princip spočívá v tom, že poté, kdy lyžař poprvé projede turniketem, zaznamenává se jeho výška a podoba. Při každém dalším průjezdu počítač či jeho obsluha vyhodnotí, zda například dospělý nepoužívá dětský lístek, a porovná i fotografii obličeje s reálnou podobou.

V případě, že by jeden ze dvou sledovaných údajů nesouhlasil, systém permanentku či skipas bez náhrady zablokuje.

Čeští provozovatelé lyžařských areálů se inspirovali v zahraničí, zejména v Rakousku, kde již v roce 2009 tento systém zavedly některé areály. V ČR funguje například na lanovce na Černou horu v Janských Lázních, v lyžařském areálu Klinovec nebo v Rokytnici nad Jizerou.

Systém na kontrolu lyžařů je příkladem pronikání slídlíských technologií do dalších oblastí našeho života. Je zřejmé, že kontrola v lyžařských střediscích podle ohlasů vadí mnoha lidem. Jediným efektivním způsobem, jak tomu bránit, je dát to jasně najevo i provozovatelům středisek. Pokud tuto nespokojenost nepocítí na tržbách, čekají nás možná přišší zimu další nemilá překvapení.

Test Tiskárny

Koupě tiskárny vás v dnešní době nemusí přijít draho. Vybírat můžete mezi inkoustovou a laserovou technologií a také mezi jednoúčelovými a multifunkčními zařízeními. Pokud plánujete tisknout častěji, vyplatí se nehledět jen na pořizovací cenu. Jak ukázal test, v nákladech na tisk jsou poměrně značné rozdíly.

Úsporné i nenás

d dobrá rada

Nejlepší celkové hodnocení v kategorii černobílých laserových tiskáren získal poměrně levný a nijak bohatě vybavený model **Epson Aculaser M1400** (dobře, 1760 Kč). Pro vysoké pracovní nasazení se jako lepší volba jeví model **Canon i-Sensys LBP 6680x** (dobře, 7520 Kč). Je sice výrazně dražší, ale tiskne oboustranně, rychleji a více než dvakrát levněji. Z barevných laserových tiskáren dosáhl na nejvyšší známku model **Epson Aculaser C1700** (dobře, 2600 Kč), byť náklady na tisk bohužel spadá do podprůměru. Barevné laserové tiskárny jsou však vhodné spíše pro pracovní účely, i vzhledem k tomu, že fotografie tisknou pouze průměrně.

Mezi multifunkčními inkoustovými tiskárnami zvítězil přístroj **Epson XP-800** (dobře, 5160 Kč). Kromě kvalitního tisku nabízí i dobrý skener a kopírku. Je rovněž nadstandardně vybaven, mimo jiné automatickým podavačem pro skenování a kopírování vícestránkových i oboustranných dokumentů. Z hlediska nákladů na tisk však nepatří mezi nejúspornější výrobky. Nejlevněji tisknou inkoustové modely **HP Officejet Pro 8600 Plus e-AIO** (dobře, 6270 Kč) a **Brother MFC-J5910DW** (dobře, 4310 Kč).

Asi ta nejdůležitější otázka před nákupem zní: sáhnout po laserové nebo inkoustové tiskárně? Každá technologie má své pro i proti. Rozhodnutí, kterou z nich zvolíte, by se mělo odvíjet od očekávaného využití. Pokud budete tisknout pouze textové a černobílé dokumenty, má smysl uvažovat o tiskárně laserové. Zvláště při tištění většího počtu stran oceníte její vyšší rychlost. Kvalita textu je navíc velmi vysoká, ačkoliv mnohé inkoustové tiskárny v tomto ohledu nijak výrazně nezaostávají.

S čím si laserové tiskárny už tak dobře neporadí, je tisk fotografií. Na rozdíl od inkoustových většina tiskne pouze černobíle, ale ani ty barevné nejsou pro tyto účely ideální. Je sice pravda, že při tisku na běžný papír dosahují barevné „laserovky“ stejných nebo lepších výsledků než tiskárny inkoustové. Nicméně fotografie na obyčejném archu nevypadají zdaleka tak dobře jako na speciálním fotografickém papíru. Na ten nejlépe tisknou inkoustové modely. Barevné laserové přístroje se tak hodí spíše k tištění dokumentů s barevnými prvky a grafikou, respektive pro pracovní účely.

Inkoustové tiskárny jsou univerzálnější. Kvalitní modely si dobře poradí s jakýmkoliv typem dokumentu; jejich silnou stránkou jsou právě zmíněné barevné fotografie. Pokud jde o ostrost textu, nemusí sice dosahovat tak skvělých výsledků jako laserové modely, ale mnohé se jím blíží.

Jak již bylo řečeno, v rychlosti tisknutí jasně vedou přístroje s laserovou technologií. Rozdíly ale pochopitelně panují i mezi jednotlivými modely. Zarážející je zejména „rychlost“ některých inkoustových tiskáren při tištění fotografií. Nejrychlejší modely si se snímkem velikosti A4 poradí za méně než dvě minuty, narazíme však i na přístroje, kterým to trvá déle než deset minut. Řeč je o levnějších tiskárnách Epson, z nichž „rekordmanem“ je model SX230 – na fotografii ve formátu A4 si počkáte přes čtvrt hodiny. Nutno dodat, že ani kvalita tisku není u těchto modelů závratná.

Inkoust za všechny prachy

Čím více plánujete tisknout, tím spíše se vyplatí věnovat pozornost tiskovým nákladům. Vybírat pouze podle ceny samotné tiskárny se totiž může z dlouhodobého hlediska vymstít. V testu spotřeby inkoustu či toneru pečlivě

sytné

Formáty papíru

Většina tiskáren určených pro běžné použití tiskne na papír velikosti A4. Inkoustové modely si poradí i s menším fotografickým papírem (proto pouze u nich naleznete hodnocení obsluhy při tisku fotografie). Výjimečně je možné použít také větší formát papíru A3. V našem výběru se to týká modelu Brother MFC-J5910DW. Inkoustové tiskárny zpravidla umí tisknout až k okrajům listu.

Z testovaných modelů se tomuto pravidlu vymykají pouze přístroje Canon MP230 a Epson XP-102. Laserové tiskárny z důvodů technických omezení bezokrajový tisk nepodporují.

Při tisku fotografií hraje významnou roli zvolený fotografický papír a správné nastavení tiskárny. Pokud použijete nevhodný papír anebo neodpovídající nastavení tisku, ani kvalitní tiskárna situaci nezachrání. V testu fotografie tiskneme na nejlepší výrobce doporučený lesklý papír.

Tiskárna v síti

K poměrně běžné výbavě patří síťové rozhraní umožňující tisk z jakéhokoli počítače připojeného do domácí sítě. S dalšími počítači lze sdílet i tiskárny bez síťového rozhraní – ovšem za předpokladu, že počítač, ke kterému je tiskárna připojena přes USB konektor, je zapnutý.

Novější tiskárny s wi-fi často dovolují tisknout také z mobilních zařízení. Stačí si do chytrého telefonu či tabletu zdarma stáhnout příslušnou aplikaci od výrobce tiskárny. Standardně jsou podporována zařízení s operačním systémem Android a iOS, podpora ostatních systémů není samozřejmá. Některé tiskárny přijímají tiskové úlohy také přes e-mail. Výhodou tohoto řešení je, že lze tisknout odkudkoliv a z jakéhokoli zařízení jednoduše tak, že na příslušnou adresu odešlete e-mail s přílohou dokumentem. Čím dál více nových tiskáren podporuje také technologie vzdáleného tisku Apple AirPrint a Google Cloud Print.

zjišťujeme množství barvy potřebné k vytištění různých typů dokumentů. Na základě průměrných cen originálních náplní v lednu 2013 jsme pak vypočetli orientační náklady na tisk jedné stránky. Při pohledu do tabulek tak získáte alespoň přibližnou představu o tom, jak výhodné pro vás jednotlivé tiskárny budou.

Nepřekvapí, že nejnižšími tiskovými náklady se pyšní spíše dražší modely. Nicméně zcela jednoznačný vliv mezi cenou tiskárny a cenou za vytištěnou stránku odhalen nebyl. Každopádně již tak úplně neplatí tradiční představa, že provoz inkoustových tiskáren je nutně dražší. Například u modelů HP Officejet Pro 8600 Plus a Brother MFC-J5910DW vyšla v našem testu stránka textu na pouhých třicet haléřů. To je nižší cena než u jakéhokoli z vybraných laserových tiskáren. Nejčastěji se však náklady na stránku textu pohybují kolem jedné koruny. Nejdražší tisk, opět nepřekvapivě, nabízí nejlevnější model Canon MP230 – stránku textu vytiskne za 1,50 Kč, tedy pětikrát draž než nejúspornější modely.

Velké rozdíly panují i v nákladech na tisk fotografií. Zmíněný model HP Officejet Pro 8600 Plus vytiskne snímek ve formátu A4 za necelých deset korun

S pomocí digitální váhy zjišťujeme hmotnost nových i prázdných náplní, a také jejich hmotnost po každém testu spotřeby. Na základě zjištěných údajů můžeme odvodit, kolik barvy jednotlivé přístroje spotřebují na vytištění jedné stránky konkrétního typu dokumentu. Zároveň tak lze odhalit, zda tiskárna používá barevné náplně i při černobílém tisku.

Při testování odolnosti tisku necháme fotografie 24 hodin vyschnout. Jednu fotografii potřísníme vodou a vzápětí otřeme kapesníkem, na druhé fotografii vodu necháme uschnout a po třetí stékat. Pro textový dokument jsou první dvě zkoušky stejné jako u fotografií, třetí obnáší použití zvýrazňovacího fixu krátce po vytištění.

Mnohé tiskárny podporují přímý tisk z paměťových karet či fotoaparátů. Tato funkce možná někomu přijde vhod, ale má svá úskalí. Na malých displejích fotoaparátů a tiskáren například hůře rozeznáte kvalitu, resp. ostrost snímků.

(ovšem kvalita je pouze průměrná). Naopak u přístrojů Dell V525w a V725w vyjde barevná fotografie na více než čtyřicet korun. K uvedeným sumám si však musíte přičíst ještě cenu fotografického papíru. Jak jsme již uvedli, tisk snímků inkoustem na obyčejný arch kvalitě škodí.

Nutno upozornit, že ceny uvedené u inkoustových tiskáren je třeba brát s jistou rezervou. Vycházejí totiž z testu, při kterém tiskneme nepřetržitě, do úplného vyčerpání alespoň jedné z náplní. V úvahu tak není brán inkoust, který tiskárny v průběhu času

spotřebují při automatickém čištění tiskových hlav. Tyto tzv. čistící cykly jsou nutné pro udržení správné funkčnosti tiskárny, neboť inkoust má tendenci v jemných tryskách zasychat. Námi vypočtené ceny tak představují spíše ten neoptimističtější odhad.

S inkoustovými tiskárnami jsou spojeny i další nepříjemnosti. Některé přístroje z konstrukčních důvodů vyžadují, aby byly vloženy barevné náplně, i když chcete tisknout pouze černobíle. Některé zase při tisku černobílých dokumentů používají i trochu barevného inkoustu, aby dosáhly sytější černé či jemnějších linií. Zmíněné vlastnosti ovšem mají i některé barevné laserové modely. Obecně také platí, že inkoustové náplně mají nižší životnost, respektive postupem času samovolně vysychají. Toho se u toneru pro laserové tiskárny bát nemusíte.

Tiskneme, skenujeme, kopírujeme

Trhu inkoustových tiskáren v současnosti dominují tzv. multifunkční zařízení. Kromě tisku vám umožní také skenovat a kopírovat, někdy rovněž faxovat. Mezi laserovými tiskárnami tolik vícefunkčních přístrojů nenajdeme; do našeho výběru jsme proto zařadili pouze jednoúčelové. Pokud si však chcete pořídit laserové multifunkční zařízení, můžete se podívat na naše webové stránky, kde najdete výsledky několika nově otestovaných modelů.

Kvalita vestavěných skenerů je často na poměrně dobré úrovni, nevýhodou většiny z nich je však schopnost ostře snímat pouze materiály přitisknuté přímo na sklo skeneru. Na to je třeba brát ohled zejména při skenování a kopírování knih. Doplníme, že pokud plánujete ve velkém skenovat fotografie a trváte na skutečně prvotřídní kvalitě, pravděpodobně uděláte lépe, poohlédnete-li se po skeneru samostatném. Pro běžné účely nicméně multifunkční zařízení bohatě stačí.

Co se týče funkce kopírky, nelze očekávat rychlost, jaké dosahují jednoúčelové přístroje určené do kanceláží. V ideálních případech počítejte se zhruba 15 až 20 vteřinami na jednu černobílou kopii. Extrémem je model Dell V525w, u kterého si počkáte dokonce tři čtvrtě minuty. Kopírování v barvách pak zpravidla trvá několikanásobně déle. Zajímají-li vás konkrétní časy kopírování a skenování jednotlivých typů dokumentů (či podrobnější výsledky

Spolehlivost značek tiskáren

Data získaná z dotazníku zaslaného našim předplatitelům naznačují, že mnohé značky tiskáren nejsou v domácnostech příliš rozšířeny. Dostatečně reprezentativního zastoupení dosáhli pouze čtyři výrobci. Zbylé proto v přehledu bohužel nenajdete. Z tiskáren, ke kterým jsme získali relevantní údaje, si mezi předplatiteli nejlépe stojí modely HP. U 91 % tiskáren této značky mladších deseti let nedošlo k žádné poruše. Zajímalo nás také, jak je to se spolehlivostí laserové a inkoustové technologie bez ohledu na výrobce. Ukázalo se, že si o trochu lépe vedou tiskárny laserové. Bez vady či poruchy se obešlo 91 % přístrojů s laserovou technologií, zatímco u inkoustových tiskáren byla zaznamenána míra spolehlivosti 88 %. A konečně jako nepatrně spolehlivější se jeví jednoúčelová zařízení, byť zaznamenaný rozdíl byl oproti multifunkčním přístrojům skutečně minimální.

značka	spolehlivost
HP	spolehlivá 91 %
Konica Minolta	spolehlivá 90 %
Canon	spolehlivá 89 %
Epson	spolehlivá 85 %

rozpětí hodnocení:
velmi spolehlivá 100–95 %
spolehlivá 94–85 %
méně spolehlivá 84–70 %
nespolehlivá 69 % a méně

testu kopírek), zamířte na naše webové stránky.

V souvislosti s probíranými funkcemi je vhodné zmínit, že zdaleka ne všechna víceúčelová zařízení jsou vybavena automatickým podavačem dokumentů. Ten umožňuje jednoduše skenovat či kopírovat více stránek po sobě. Bez podavače budete muset každou stránku ručně vyměnit, což celý proces poněkud protáhne. Pouhé dva modely z výběru, Epson XP-800 a HP Officejet Pro 8600 Plus, pak umí automaticky snímat listy potištěné z obou stran. ✕

Jak testujeme

podrobný postup testu tiskáren najdete na www.dtest.cz/tiskarny

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality jednoúčelových tiskáren

tisk 65 %
obsluha 20 %
práce v síti 2 %
přímý tisk fotografií 3 %
spotřeba el. energie 5 %
vybavenost 5 %

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality multifunkčních tiskáren

tisk 35 %
skener 15 %
kopírka 15 %
obsluha 20 %
práce v síti 2 %
přímý tisk fotografií 3 %
spotřeba el. energie 5 %
vybavenost 5 %

Test Jednúčelové tiskárny

černobílé laserové						barevné laserové
	Epson AcuLaser M1400	Canon i-Sensys LBP 6680x	Samsung ML-2160	Samsung ML-2165W	HP LaserJet Pro 400 M401dnv	Epson AcuLaser C1700
průměrná cena (Kč)	1760	7520	1760	2110	8420	2600
hodnocení kvality	dobře 76 %	dobře 74 %	dobře 74 %	dobře 74 %	dobře 70 %	dobře 66 %
tisk	velmi dobře 85 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 81 %	velmi dobře 85 %	dobře 70 %
textový dokument / graf a tabulka	++ / +	++ / +	+ / +	+ / +	++ / +	++ / ++
barevná fotografie / tisk v nejvyšší kvalitě	x / ++	x / ++	x / ++	x / ++	x / ++	o / ++
odolnost tisku: text / fotografie	++ / x	++ / x	++ / x	++ / x	++ / x	++ / ++
spotřeba toneru	uspokojivě 49 %	dobře 71 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 51 %	dobře 68 %	dostatečně 37 %
velikost zásobníku	velký	velký	standardní	standardní	velký	velký
textový dokument (Kč/str.)	o 1,10	+ 0,50	- 1,20	- 1,20	+ 0,60	o 1,10
graf a tabulka (Kč/str.)	o 2,90	+ 1,40	+ 2,40	+ 2,40	+ 1,50	- 7,50
barevná fotografie A4 (Kč/str.)	x	x	x	x	x	- 23,30
obsluha	dobře 66 %	dobře 66 %	dobře 63 %	dobře 63 %	dostatečně 30 %	dobře 66 %
návod k použití / uvedení do provozu	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	- / +	+ / +
tisk dokumentu	++	++	++	++	++	++
údržba / hlučnost	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o
odinstalace	++	++	+	+	+	++
práce v síti	dostatečně 30 %	uspokojivě 45 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 50 %	velmi dobře 100 %	dostatečně 30 %
spotřeba elektrické energie	dobře 75 %	uspokojivě 55 %	velmi dobře 99 %	velmi dobře 99 %	dobře 69 %	dobře 77 %
vybavenost	nedostatečně 7 %	uspokojivě 40 %	nedostatečně 12 %	dostatečně 22 %	dostatečně 35 %	nedostatečně 17 %
vybavení / technické údaje						
tisk z paměťové karty / fotoaparátu	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x	x / x
tisk z mobilních zařízení * / přes e-mail	x / x	x / x	x / x	✓ / x	✓ / ✓	x / x
síťové rozhraní: LAN (ethernet) / wi-fi	x / x	✓ / x	x / x	x / ✓	✓ / ✓	x / x
rychlost tisku: 5 stran textu / foto A4 (s)	22 / x	16 / x	24 / x	24 / x	17 / x	45 / 36
oboustranný tisk	x	✓	x	x	✓	x
oddělené zásobníky na barvu	x	x	x	x	x	✓
používá barevné náplně při černobílém tisku	x	x	x	x	x	x
tisk možný bez barevné / černobílé náplně	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x	✓ / x
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm)	28 x 36 x 43	28 x 40 x 42	23 x 33 x 41	23 x 33 x 41	38 x 37 x 42	29 x 39 x 46

klíč:

++ + o - --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne
Některá hodnocení mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.
* přes wi-fi

Samsung CLP-360	Canon i-Sensys LBP-7018C
3350	2570
dobře 63 %	uspokojivě 56 %
dobře 67 %	dobře 66 %
++ / ++	++ / +
○ / ○	○ / ○
++ / ++	++ / ++
uspokojivě 44 %	uspokojivě 48 %
standardní	standardní
○ 0,70	+ 0,80
- 5,70	○ 4,50
- 21,30	○ 20,10
dobře 63 %	dostatečně 30 %
+ / +	- / +
++	++
+ / ○	- / ○
+	++
dostatečně 30 %	dostatečně 30 %
dobře 75 %	velmi dobře 100 %
dostatečně 25 %	nedostatečně 16 %

x / x	x / x
x / x	x / x
x / x	x / x
28 / 36	32 / 48
x	x
✓	✓
x	x
✓ / x	x / x
27 x 38 x 46	25 x 40 x 43

- ★ vítěz testu
 ⊗ výhodný nákup

černobílé laserové

Epson Aculaser M1400
cena: 1760 Kč
dobře (76 %)

Canon i-Sensys LBP 6680x
cena: 7520 Kč
dobře (74 %)

Samsung ML-2160
cena: 1780 Kč
dobře (74 %)

Samsung ML-2165W
cena: 2110 Kč
dobře (74 %)

HP LaserJet Pro 400 M401dw
cena: 8420 Kč
dobře (70 %)

barevné laserové

Epson Aculaser C1700
cena: 2600 Kč
dobře (66 %)

Samsung CLP-360
cena: 3350 Kč
dobře (63 %)

Canon i-Sensys LBP-7018C
cena: 2570 Kč
uspokojivě (56 %)

Test Tiskárny multifunkční

	barevné inkoustové						
	Epson XP-800	Canon MG5450	Canon MG6350	Epson XP-800	HP Officejet Pro 8600 Plus e-AIO	Brother MFC-J5910DW	Canon MX515
průměrná cena (Kč)	5160	2940	4100	3350	6270	4310	2280
hodnocení kvality	dobře 71 %	dobře 69 %	dobře 69 %	dobře 69 %	dobře 69 %	dobře 68 %	dobře 68 %
tisk	dobře 74 %	dobře 75 %	dobře 74 %	dobře 74 %	dobře 70 %	dobře 69 %	dobře 67 %
textový dokument / graf a tabulka	+ / ++	+ / ++	+ / ++	+ / +	+ / +	+ / +	+ / ++
barevná fotografie / tisk v nejvyšší kvalitě	+ / +	+ / O	+ / O	+ / +	O / +	+ / +	+ / +
odolnost tisku: text / fotografie	++ / ++	+ / ++	+ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / ++
skener	dobře 71 %	dobře 79 %	dobře 79 %	dobře 71 %	dobře 71 %	dobře 64 %	dobře 71 %
textový dokument / časopis	++ / +	++ / ++	++ / ++	++ / +	++ / +	+ / ++	++ / +
barevná fotografie / trojrozměrný objekt ¹⁾	+ / O	+ / O	+ / O	+ / O	+ / O	O / O	+ / O
kopírka	dobře 77 %	dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 77 %	dobře 74 %	uspokojivě 59 %	dobře 64 %
spotřeba inkoustu	uspokojivě 44 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 45 %	dobře 71 %	dobře 64 %	uspokojivě 56 %
velikost zásobníku	velký	velký	velký	velký	velký	velký	velký
textový dokument (Kč/str.)	O 1,10	O 0,90	– 1,20	O 0,90	+ 0,30	+ 0,30	O 0,90
graf a tabulka (Kč/str.)	– 5,20	O 3,60	O 3,50	O 4,90	+ 2,10	+ 2,40	O 3,20
barevná fotografie A4 (Kč/str.)	O 15,80	+ 11,80	O 12,60	O 17,80	+ 9,20	O 13,50	+ 10,40
obsluha	uspokojivě 54 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 56 %	dobře 65 %	dobře 61 %
návod k použití / uvedení do provozu	++ / +	+ / +	+ / +	++ / +	++ / +	++ / +	+ / +
tisk dokumentu / fotografie	++ / –	++ / +	++ / +	++ / –	+ / +	++ / +	++ / +
kopírka / skener	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +
údržba / hlučnost	– / O	– / O	– / O	– / O	+ / O	+ / O	+ / O
odinstalace	+	+	+	+	+	++	+
práce v síti	velmi dobře 100 %	dobře 70 %	velmi dobře 80 %	dobře 70 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 80 %
přímý tisk fotografií	dobře 75 %	dobře 61 %	dobře 61 %	dobře 74 %	dobře 69 %	uspokojivě 59 %	dobře 62 %
spotřeba elektrické energie	velmi dobře 83 %	velmi dobře 87 %	velmi dobře 87 %	dobře 65 %	velmi dobře 82 %	velmi dobře 96 %	velmi dobře 95 %
vybavenost	velmi dobře 89 %	dobře 76 %	dobře 76 %	velmi dobře 82 %	dobře 72 %	velmi dobře 83 %	dobře 76 %
vybavení / technické údaje							
tisk z paměťové karty / fotoaparátu	✓ / ✓	✓ / X	✓ / X	✓ / ✓	✓ / X	✓ / ✓	✓ / ✓
tisk z mobilních zařízení ²⁾ / přes e-mail	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / X	✓ / X
síťové rozhraní: LAN (ethernet) / wi-fi	✓ / ✓	X / ✓	✓ / ✓	X / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
rychlost tisku: 5 stran textu / foto A4 (s)	28 / 139	27 / 116	27 / 113	32 / 149	29 / 99	36 / 120	35 / 217
oboustranný tisk	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
automatický podavač dokumentů	✓ ³⁾	X	X	X	✓ ³⁾	✓	✓
oddělené zásobníky na barvu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
používá barevné náplně při černobílém tisku	X	X	✓	X	✓	X	X
tisk možný bez barevné / černé náplně	X / ✓	X / X	X / X	X / ✓	✓ / ✓	✓ / X	✓ / ✓
rozměry: výška x šířka x hloubka (cm)	19 x 40 x 52	15 x 45 x 60	15 x 45 x 60	14 x 40 x 51	31 x 50 x 64	26 x 57 x 60	20 x 46 x 65

klíč:

++ + O – --

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %

dobře 79–60 %

uspokojivě 59–40 %

dostatečně 39–20 %

nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano X ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ např. otevřená kniha

²⁾ přes wi-fi

Dell V525w	Dell V725w	Canon MG2250	HP Officejet 6700 Premium e-AIO	Brother DCP-J140W	Canon MP230	Epson SX230	Epson XP-305	Epson XP-205	Epson XP-102
3050	3530	1170	3750	1980	1050	1300	1960	1610	1260
dobře 68 %	dobře 66 %	dobře 64 %	dobře 64 %	dobře 61 %	dobře 60 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 45 %
dobře 73 %	dobře 66 %	dobře 62 %	dobře 64 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 43 %	uspokojivě 43 %
+ / +	++ / +	+ / +	o / +	o / o	+ / +	o / +	+ / +	+ / +	+ / +
+ / +	o / +	o / o	+ / +	+ / +	o / -	- / +	- / -	- / -	- / -
+ / ++	o / ++	+ / ++	++ / ++	++ / ++	+ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
dobře 72 %	dobře 75 %	dobře 76 %	dobře 69 %	dobře 77 %	dobře 68 %	dobře 61 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %
+ / +	++ / +	++ / +	++ / +	++ / ++	+ / +	+ / o	+ / -	+ / -	+ / -
+ / o	++ / o	++ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o
dobře 65 %	dobře 65 %	dobře 69 %	dobře 62 %	uspokojivě 51 %	dobře 63 %	dobře 66 %	dobře 60 %	dobře 61 %	uspokojivě 49 %
dostatečně 32 %	dostatečně 35 %	uspokojivě 52 %	dobře 61 %	uspokojivě 42 %	dostatečně 37 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 43 %	dostatečně 39 %
velký	velký	velký	velký	standardní	velký	velký	velký	velký	velký
o 1,10	o 0,80	o 1,00	o 0,70	o 1,10	- 1,50	o 0,90	o 0,90	o 0,90	o 0,90
- 6,70	- 6,40	o 3,60	+ 2,40	o 4,60	- 6,20	- 6,80	- 5,20	- 5,30	- 6,60
-- 42,40	-- 42,40	+ 11,70	+ 10,60	- 22,00	o 18,90	- 20,70	- 22,60	o 20,10	- 25,50
dobře 61 %	dobře 61 %	dobře 61 %	uspokojivě 54 %	dobře 65 %	dobře 65 %	dobře 61 %	dostatečně 30 %	dostatečně 30 %	dostatečně 30 %
++ / +	++ / +	+ / +	+ / +	++ / +	+ / +	+ / +	- / +	- / +	- / +
++ / -	++ / -	++ / +	+ / +	++ / +	++ / +	++ / +	++ / +	++ / +	++ / +
+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	+ / +	++ / +	+ / +	+ / +	++ / +	++ / +
+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	+ / ++	+ / o	+ / o	+ / o	+ / o	++ / o
++	++	+	+	o	+	+	+	+	+
uspokojivě 50 %	dobře 60 %	dostatečně 30 %	velmi dobře 80 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 30 %	dostatečně 30 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	dostatečně 30 %
uspokojivě 46 %	uspokojivě 46 %	x	x	x	x	uspokojivě 47 %	uspokojivě 49 %	x	x
dobře 65 %	dobře 64 %	dobře 75 %	velmi dobře 98 %	velmi dobře 84 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 98 %	velmi dobře 93 %
dobře 72 %	dobře 79 %	dostatečně 29 %	dobře 60 %	uspokojivě 40	nedostatečně 13 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 54 %	uspokojivě 41 %	dostatečně 27 %
x / ✓	x / ✓	x / x	x / x	x / x	x / x	✓ / x	✓ / x	x / x	x / x
✓ / x	✓ / x	x / x	✓ / ✓	✓ / x	x / x	x / x	✓ / ✓	✓ / x	x / x
x / ✓	✓ / ✓	x / x	✓ / ✓	x / ✓	x / x	x / x	x / ✓	x / ✓	x / x
48 / 73	45 / 76	35 / 213	28 / 133	64 / 193	49 / 189	70 / 936	40 / 518	51 / 662	51 / 651
✓	✓	x	✓	x	x	x	x	x	x
✓	✓	x	✓	x	x	x	x	x	x
✓	✓	x	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓
x	x	x	✓	x	x	x	x	x	x
✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
31 x 43 x 53	25 x 47 x 60	16 x 45 x 58	25 x 46 x 60	45 x 15 x 42	28 x 48 x 57	29 x 40 x 58	30 x 39 x 53	30 x 39 x 55	30 x 39 x 55

* automatické skenování a kopírování i oboustranných dokumentů

 vítěz testu
 výhodný nákup

Test Tiskárny multifunkční: barevné inkoustové

Epson XP-800
cena: 5160 Kč
dobře (71 %)

Canon MG5450
cena: 2940 Kč
dobře (69 %)

Canon MG6350
cena: 4100 Kč
dobře (69 %)

HP Officejet Pro 8600 Plus e-AIO
cena: 6270 Kč
dobře (69 %)

Brother MFC-J5910DW
cena: 4310 Kč
dobře (68 %)

Canon MX515
cena: 2280 Kč
dobře (68 %)

Dell V525w
cena: 3050 Kč
dobře (68 %)

Canon MG2250
cena: 1170 Kč
dobře (64 %)

HP Officejet 6700 Premium e-AIO
cena: 3750 Kč
dobře (64 %)

Brother DCP-J140W
cena: 1980 Kč
dobře (60 %)

Canon MP230
cena: 1050 Kč
dobře (60 %)

Epson XP-305
cena: 1960 Kč
uspokojivě (50 %)

Epson XP-205
cena: 1610 Kč
uspokojivě (49 %)

Epson XP-102
cena: 1260 Kč
uspokojivě (45 %)

Epson XP-600
cena: 3350 Kč
dobře (69 %)

Dell V725w
cena: 3530 Kč
dobře (66 %)

Epson SX230
cena: 1300 Kč
uspokojivě (58 %)

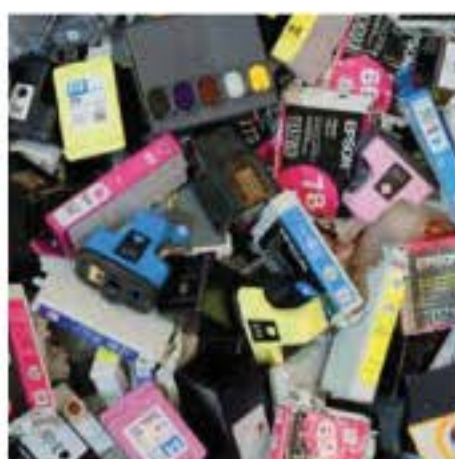
Jak ušetřit?

■ Zdájí se vám ceny originálních náplní příliš vysoké? Zjistěte, zda jsou pro tiskárnu dostupné levnější alternativní náplně od jiných dodavatelů či zda lze zásobníky opětovně naplnit. Počítejte však s tím, že u alternativních barev nemáte záruku, že budou mít stejné vlastnosti jako barvy od výrobce tiskárny, například co se týče barevného podání či odolnost tisku. Dojde-li k poškození tiskárny způsobenému použitím alternativních náplní, nemusí vám být uznána reklamacce.

■ Zvolte tiskárnu s oddělenými zásobníky na barvy. Kombinované zásobníky jsou nevýhodné, neboť jedna barva často dojde dříve než ostatní, ale vyměnit můžete jen všechny najednou.

■ Ušetřete také nastavením nižší kvality výstupu, zvolením režimu úspory barev či tiskem více stran na jeden list. Nezapomínejte ani na možnost tisku po obou stranách papíru.

■ Prostudujte ceníky zpracovatelů digitálních fotografií ve vašem okolí a na internetu. Zvláště pokud jde o větší počet snímků, může vás domácí tisk fotografií vyjít drahé.

28 dalších nově otestovaných tiskáren na www.dtest.cz

Na www.dtest.cz/tiskarny naleznete výsledky dalších nově i dříve otestovaných tiskáren, detailnější přehled jejich vybavení a hodnocení zkoušek. Tiskárny lze třídit a řadit podle různých kritérií a vzájemně porovnávat. Výsledky jsou přístupné předplatitelům.

⊕ vítěz testu
⊙ výhodný nákup

Test

Kysané a sterilované zelí

Zázrak ze sudu. I tak se v minulosti říkalo kysanému zelí. Náš nynější test kysaného zelí ze supermarketů však přinesl spíše zklamání. V čerstvém stavu se kysané zelí už nedá v obchodech koupit. Výrobci do něj přidávají chemické konzervanty či ho sterilují teplem. Tím ho připravují o to nejcennější. Ve třech z 21 výrobků jsme vůbec nenašli vitamín C. A jen třetina kysaného zelí obsahovala zdraví prospěšné bakterie mléčného kvašení. Dobrou zprávou je přítomnost vitamínu K ve všech výrobcích.

Zklamání ze zelí

d dobrá rada

Chcete-li zeli s vitamíny, kupte si kysané. Většina z testovaných ale spoň nějaké vitamíny obsahovala, některé dokonce i živé bakterie mléčného kvašení. Pokud je v sáčku, tedy většinou (s výjimkou zeli eko! nesterilované, je i výrazně levnější. Není v něm totiž tolik nálevu jako v mnohých zelích ve skle, takže za samotné zeli platíte méně. Podle všeho je také plastový sáček na zeli levnější než zavařovací sklenice. Nejlepším výrobkem z našeho testu se stalo kysané zeli **Lidl Chira / Sauerkraut** (dobře, 28 Kč/kg). Obsahovalo dost vitamínů, živé bakterie mléčného kvašení a chutnalo. Levnější a podobně vyvážené bylo **ABT Tuřanské zeli** (dobře, 24 Kč/kg). Jediné dva výrobky mezi nekvašeným sterilovaným zelím s hodnocením dobře jsou **Znojmské Zeli bílé** (dobře, 47 Kč/kg) a **Hamé Zeli bílé** (dobře, 38 Kč/kg). Zejména u sterilovaného zeli doporučujeme sledovat, zda obsahují sacharin. Na kovovou pachutí tohoto umělého sladidla je množství lidí citlivých a nalézt sterilované zeli bez sacharinu je poměrně obtížný úkol.

Kysané zeli provází pověst potravinu plné zdraví. Dávno před objevem vitamínu C se o to zasloužil britský mořeplavec James Cook, když na plavbu kolem světa vzal s sebou z Anglie šeděsát sudů kysaného zeli. Ač plavba trvala tři roky (1772-1775), žádný z námořníků ne onemocněl kurdějí, neboť Cook mužstvu pravidelně přiděloval kysané zeli. To se ukázalo jako účinná prevence před nemocí, která předtím kosila celé posádky. Zeli se přitom uchovalo v požitelném stavu po celou dlouhou cestu různými klimatickými pásmy. Od té doby se v Anglii začalo kysanému zeli říkat též zázrak ze sudu.

Jak by asi Cook dopadl, kdyby svou posádku krmil kysaným zelím z českých supermarketů? Náš test ukázal, jaké zeli konzumujeme dnes. Pro laboratorf jsme nakoupili kysané zeli 12 značek a k tomu pro srovnání dalších devět značek zeli sterilovaného, nekysaného, v octovém nálevu, abychom zjistili, jak se liší co do obsahu výživově cenných látek. Zajímalo nás také, zda

výrobci dodržují požadavky potravinářské vyhlášky pro výrobky ze zeleniny, nešidí nás na hmotnosti a uvádějí pravdivé informace o složení výrobku. Ani tentokrát nechyběl test chuti, vůně a vzhledu. Žádné zeli neprošlo tímto posuzováním bez výhrad.

S „céčkem“ i bez něj

Cookovy námořníky ochránila před vypadáváním zubů – průvodním jevem kurdějí – v zeli obsažená kyselina askorbová, neboli vitamín C, výstílně zvaný protikurdějový. A tak jsme se v první fázi testů na obsah kyseliny askorbové zaměřili i my.

Mezi zjištěnými hodnotami byly propastné rozdíly. Obsah kyseliny askorbové v testovaném zeli se pohyboval od nuly do 58 miligramů ve sto gramech výrobku. Některé z testovaných výrobků by tak Cookovu mužstvu nebyly na moři nic platné, i když co do chuti v jiné části testu obstály celkem slušně. Připomeňme, že doporučená denní dávka vitamínu C činí 80 miligramů, jak uvádí vyhláška 450/2004 Sb. o značení výživové hodnoty potravin.

> str. 20

Jak testujeme

podrobný postup testu zeli najdete na www.dtest.cz/zeli

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality kysaného zeli

senzorické hodnocení 30 %	
hmotnost pevného podílu 10 %	
vitamíny 15 %	
přidané látky 10 %	
pH 2 %	
míra kvašení 8 %	
živé mikroorganismy 10 %	
deklarace 15 %	

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality bílého sterilovaného zeli

senzorické hodnocení 30 %	
hmotnost pevného podílu 10 %	
vitamíny 20 %	
přidané látky 15 %	
kyselina octová 5 %	
pH 5 %	
deklarace 15 %	

Test Kysané zelí

	kysané zelí						
	Lidl Chira / / Bílé zelí (Sauerkraut)	ABT Tuřanské kysané zelí	Dobrovodské kysané zelí	Tesco Market value / Kysané zelí bílé	Billa Clever / / Kysané zelí	Otické kysané zelí	H+H Kysané zelí
cena (Kč)	14	12	12	14	14	23	16
hmotnost (g)	500	500	500	500	500	1000	700
cena za 1 kg (Kč)	28	24	24	28	28	23	23
cena za 1 kg pevného podílu (Kč)	36	27	23	31	34	26	24
hodnocení kvality	dobře 72 %	dobře 64 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 54 %
senzorické hodnocení	dobře 64 %	dobře 66 %	dobře 62 %	dostatečně 37 %	dobře 60 %	dobře 74 %	uspokojivě 42 %
barva, vzhled	+	+	+	○	○	+	+
vůně	○	+	○	—	○	+	○
konzistence	+	+	+	+	+	+	+
vyváženost chuti	+	+	+	—	+	++	—
hmotnost pevného podílu	dostatečně 32 %	dobře 66 %	velmi dobře 86 %	dobře 69 %	uspokojivě 48 %	dobře 66 %	dobře 72 %
vitaminy	velmi dobře 94 %	dobře 69 %	dostatečně 38 %	velmi dobře 95 %	uspokojivě 51 %	dostatečně 22 %	dostatečně 24 %
vitamin C	++	+	○	++	○	—	—
vitamin K	++	+	—	++	○	—	○
přidané látky	dobře 69 %	dobře 67 %	dobře 75 %	uspokojivě 57 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dobře 60 %
kyselina benzoová ¹⁾	++	++	++	○	++	++	++
kyselina sorbová ¹⁾	○	++	++	++	+	+	++
oxid siřičitý ¹⁾	++	○	++	++	+	+	++
sůl	○	○	○	—	○	○	—
pH	dobře 78 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 98 %	velmi dobře 94 %
míra prokvašení	dobře 72 %	dobře 62 %	velmi dobře 88 %	velmi dobře 100 %	uspokojivě 57 %	dobře 63 %	dostatečně 39 %
živé mikroorganismy	dobře 69 %	velmi dobře 80 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 50 %	dobře 75 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 42 %
bakterie mléčného kvašení	++	+	—	—	○	—	++
nežádoucí kvasinky	○	++	++	++	++	++	—
deklarace	velmi dobře 90 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	velmi dobře 90 %
nedeclarované konzervanty	++	++	++	++	++	++	++
přiznaná chemická konzervace ²⁾	++	—	—	—	—	—	++
hmotnost pevného podílu deklarovaná (g)	425	350	350	350	300	700	500
hmotnost pevného podílu změřená (g)	393	443	512	452	414	685	664
výrobce / dodavatel	Lidl Stiftung & Co. KG, Německo	AGRO BRNO- TUŘANY, a.s.	Zemědělské družstvo Podchlumí, Dobrá voda u Hořic	ANDACO s.r.o., Hlohovec	Distributor: Beskyd Fryčovice, a.s., Výrobce: ZP Otice, a.s.	ZP Otice, a.s.	Mária Hájasová H+H Kvasiareň, Komárno
datum spotřeby	07.03.2013	05.01.2013	23.01.2013	28.02.13	24.01.2013	14.01.2013	25.01.2013

klíč:

++ + ○ — --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano ✗ ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ Zahnuje i soli zmíněných sloučenin, měřeno v ekvivalentu.

²⁾ Oxid siřičitý je považován za konzervační látku.

kysané zeli sterilované				
efko Kysané zeli	Viva gourmet Zeli kysané	Globus Korrekt / Zeli kysané	Znojma Kysané zeli	Albert Euro Shopper / Kysané zeli sterilované
25	27	14	28	16
500	640	680	640	670
50	42	21	44	24
71	77	42	62	46
uspokojivě 58 %	uspokojivě 49 %	dostatečně 39 %	dostatečně 37 %	nedostatečně 17 %
uspokojivě 57 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 50 %	dobře 62 %	dostatečně 39 %
+	o	o	+	-
o	o	o	o	o
+	o	o	+	o
+	+	o	+	-
nedostatečně 18 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 30 %	velmi dobře 81 %	uspokojivě 41 %
uspokojivě 43 %	dobře 63 %	uspokojivě 52 %	nedostatečně 0 %	uspokojivě 54 %
o	o	-	--	+
-	+	++	--	-
velmi dobře 81 %	dobře 79 %	dobře 78 %	dobře 78 %	nedostatečně 17 %
++	++	++	++	++
++	++	++	++	++
++	++	++	++	++
+	o	o	o	--
velmi dobře 88 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 92 %	velmi dobře 86 %	velmi dobře 100 %
dobře 75 %	dostatečně 29 %	nedostatečně 19 %	nedostatečně 17 %	dobře 67 %
x	x	x	x	x
x	x	x	x	x
x	x	x	x	x
velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %
++	++	++	++	++
++	++	++	++	++
450	320	370	320	340
353	353	336	455	345
efko cz s.r.o., Veselí nad Lužnicí	PT servis konzervárna spol. s r.o., Tábor	pro Globus ČR, k.s.	HAMÉ s.r.o., Kunovice	efko cz s.r.o., Veselí nad Lužnicí
05.2014	24.09.2015	07.06.2016	23.03.15	18.03.2014

 vítěz testu
 výhodný nákup

kysané zeli

Lidl Chira /
Bilé zeli (Sauerkraut)
cena: 14 Kč
dobře (72 %)

ABT
Tuřanské kysané zeli
cena: 12 Kč
dobře (64 %)

Dobrovodské
kysané zeli
cena: 12 Kč
uspokojivě (59 %)

Tesco Market value
Kysané zeli bílé
cena: 14 Kč
uspokojivě (59 %)

Billa Clever / Kysané zeli
cena: 14 Kč
uspokojivě (56 %)

Otické kysané zeli
cena: 23 Kč
uspokojivě (55 %)

H+H Kysané zeli
cena: 16 Kč
uspokojivě (54 %)

kysané zeli sterilované

efko
Kysané zeli
cena: 25 Kč
uspokojivě (58 %)

Viva gourmet
Zeli kysané
cena: 27 Kč
uspokojivě (49 %)

Globus Korrekt /
Zeli kysané
cena: 14 Kč
dostatečně (39 %)

Znojmia
Kysané zeli
cena: 28 Kč
dostatečně (37 %)

Albert Euro Shopper /
Kysané zeli sterilované
cena: 16 Kč
nedostatečně (17 %)

Největším zklamáním v této kategorii testu bylo slovenské kysané zeli značky H+H (Mária Hájasová H+H Kvasiareň, Komárno). Ačkoli měl výrobek na přední straně sáčku nápadně vytištěné ujištění „zdroj vitamínu C“, laboratoř v něm vitamín C nenašla. S obsahem vitamínu C pod mezí detekce a upoutávkou „VITAMÍNKA“ na sklenici nás obdobně zklamal také výrobek Znojmia Kysané zeli (Hamé, Kunovice).

Vitamín C chyběl také rakouskému výrobku efko Bílé zeli (prodávající efko cz s.r.o., Veselí nad Lužnicí). Ten však patřil do skupiny sterilovaného nekysaného zeli. Test ale ukázal, že tepelná úprava sterilací nemusí vždy nutně vést k úplné likvidaci vitamínu C a část ho v zeli přece jen zůstane. V několika případech ho sterilované výrobky v octovém nálevu měly více než některá zeli kysaná.

Všimli jsme si, že do některých výrobků potravinářů „céčko“ záměrně přidávají. Připomíná to nošení dříví do lesa. Jaký to má smysl, obohacovat vitamínem potravinu, která by sama měla být jeho přirozeným zdrojem? Syntetická kyselina askorbová, uvedená na etiketě buď přímo nebo kódem E300, se do zeli dává proto, aby si zachovalo přirozenou světlou barvu. Působí v něm jako antioxidant. Laboratoř však v testech nedokáže zjistit, jaký podíl kyseliny askorbové pochází přímo ze zeli a kolik ho bylo vneseno dodatečně.

Klasicky a přesto jinak

Abychom si lépe osvětlili informace z další části testu, shrneme ve zkratce

postup výroby kysaného zeli. Syrové hlávky se po odvrtání košťálu nakrouhají na úzké proužky, ty se udusají, osolí, případně okmínují a vše se nakonec řádně utěsní, aby se do kádě nedostal vzduch. Zbytek práce obstarají bakterie mléčného kvašení. Jsou běžně přítomné v zelňích listech, proto není nutné dodávat žádnou startovací kulturu.

Zhruba do čtyř týdnů bakterie přetvoří cukr z rostliny na kyselinu mléčnou a kvašená pochoutka je hotová. Až do této fáze je postup při výrobě kysaného zeli stejný jako za dob Jamese Cooka, jen namísto v dřevěných sudech probíhá kvašení v betonových nebo laminátových kádích. Žádné další úpravy už nejsou třeba, protože kyselina mléčná udělá ze zeli živou konzervu.

Mají však výrobci pravdu, když se na obalu odvolávají na tradiční nebo dokonce staročeskou recepturu? Nenechte se zmást obrázkem dřevěné bečky a důkladně si přečtěte složení výrobku, zda v něm nejsou přidány chemické konzervanty. Na etiketách testovaných výrobků jsme našli například E202, což je sorban draselný nebo E211, tedy benzoan sodný, případně E223 čili disifitát sodný, který zároveň působí jako konzervant, antioxidant i bělicí činidlo.

Co mají tyto chemické látky společného se staročeskou tradicí, na to jsme se podívali do šedesát let staré státní normy ČSN 56 9340 pro kysané zeli z roku 1953. Doslova tam stojí, že kromě soli, kmínu a cibule „není přípustno používat žádné jiné přísady, zejména chemikálie jakéhokoli druhu, bělicí a konzervační činidla, ocet ani kyselinu mléčnou“. Zákaz chemických konzervantů i bělicích činidel

u nás platil až do roku 1997, kdy byl zrušen.

S kladivem na přátelské bakterie

Chemické konzervanty se do vykysaného zeli začaly přidávat kvůli prodloužení trvanlivosti. Bývalá státní norma až do roku 1997 nařizovala, že v plastových sáčcích se kysané zeli smí prodávat nejdéle dva týdny v zimě, v létě pak jen deset dní. Živé bakterie stále pracují a uvolněné plyny sáček postupně nafukují, dokud ho neroztrhnou.

S konzervanty toto výbušné nebezpečí nehrozí. Zeli tak dnes může bez úhony vydržet na pultech několik měsíců. Rozhodně se však už o něm nedá říci, že je čerstvé. Trvanlivost si určuje každý výrobce sám. Jinou metodou pro dlouhodobé uchování je ošetření kysaného zeli teplem, tzv. sterilací.

Test zjišťoval, jak moc oba způsoby konzervace decimují počty zdraví prospěšných bakterií mléčného kvašení. Odpověď zní: hodně. Ve významnějším množství přežily „přátelské“ bakterie pouze ve čtyřech z 12 kysaných výrobků. Nejvíce jich bylo v rakouském výrobku Lidl Chira Sauerkraut, kde byl jako konzervant použit sorban draselný E202. Stejně vysoký počet bakterií měl i výrobek bez konzervantů, balený v ochranné atmosféře oxidu uhličitého. Bylo to již zmíněné zeli ze Slovenska H+H, ve kterém ovšem laboratoř nenašla žádný vitamín C.

Na druhou stranu se oba výrobky vyznačovaly také největším množstvím nežádoucích divokých kvasinek, přičemž H+H jich měl o dva řády více než Lidl. O takové kvasinky v zeli nestojíme, svědčí totiž o nedokonalém kvasném procesu, kdy zeli nebylo dobře „ušlapáno“, nebo o znečištění vykysaného výrobku při následné manipulaci, například při plnění. Bakterie mléčného kvašení se za nepřístupu vzduchu vypořádají s každou konkurencí z říše mikrobů a zničí je. Proto také správně ošetřené zeli dlouho vydrží.

I kyselost musí být v normě

V testech jsme sledovali i parametry, které přesně určuje a vyžaduje potravinářská vyhláška pro výrobky ze zeleniny č. 157/2003 Sb. Konkrétně to byla kyselost chemicky vyjádřená hodnotou pH. Pro kysané zeli musí být hodnota pH nejvýše 4,1. Do tohoto limitu se hodnocené zeli vešlo. Vyšší pH než 4,1 by bylo signálem, že se kvasný proces

> str. 24

Není zeli jako zeli

Aby si kysané zeli zachovalo všechny výživově cenné složky, mělo by se konzumovat co nejdříve po vytažení z kádě.

Přístup vzduchu v něm odstartuje proces nevratných změn, takže v syrovém stavu bez dodatečných úprav nevydrží dlouho. Proto se neupravené kysané zeli smělo dříve prodávat nanejvýš 14 dní od naplnění do plastových sáčků. Aby dnes mohlo vydržet na pultech několik měsíců, musí před naplněním do spotřebitelských obalů projít úpravami, které mu zajistí prodlouženou trvanlivost. Buď se do něj přidávají chemické konzervanty, nebo se steriluje teplem, případně se plní do obalů v ochranné atmosféře oxidu uhličitého. Jaký způsob úpravy byl použit, o tom nás musí výrobce informovat na obalu. Pokud je přidán chemický konzervant, nestačí ho jen uvést ve výčtu použitých složek, ale zároveň je třeba na jiném místě výslovně napsat, že byl chemicky konzervován. Běžný spotřebitel totiž nepozná, že uvedené „éčko“ je právě chemický konzervant, pokud u sebe nemá kompletní seznam „éček“, kterých je téměř 1500. Správné označení jsme v tomto případě objevili pouze u jediného testovaného výrobku, a to u Chira Sauerkraut (Lidl), kde na obalu stálo „zelenina chemicky konzervovaná“. Pokud bylo před prodejem kysané zeli ošetřeno sterilací, musí být na obalu opět výslovně uvedeno, že jde o „sterilovaný zeleninový výrobek“. Našli jsme i výrobky, které byly zároveň sterilované a ještě do nich byl přidán chemický konzervant. Z toho je vidět, že není kysané zeli jako kysané zeli. Vyloučit z obalu, co všechno se s ním dělo, sice možné je, ale mnohdy to dá hodně práce. Oč by například bylo jednodušší, kdyby výrobce rovnou napsal, že zeli chemicky vybílil disifitátem draselným, než tajemně uváděl, že výrobek obsahuje antioxidant E224.

Test Bílé zeli sterilované

	bílé zeli sterilované					
	Znojmo Zeli bílé	Harmé Zeli bílé	Albert Euro Shopper / Bílé zeli sterilované	Machland Bílé zeli sterilované	Giana Zeli bílé	Globus Zeli bílé
cena (Kč)	30	24	14	12	22	20
hmotnost (g)	640	640	670	670	630	640
cena za 1 kg (Kč)	47	38	21	18	35	31
cena za 1 kg pevného podílu (Kč)	74	56	34	30	77	47
hodnocení kvality	dobře 61 %	dobře 60 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 67 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 54 %
senzorické hodnocení	dobře 64 %	dobře 68 %	dobře 60 %	dobře 67 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 59 %
barva, vzhled	+	+	o	+	-	o
vůně	o	+	o	+	o	o
konzistence	+	+	o	+	+	o
vyváženost chuti	+	+	+	+	+	+
hmotnost pevného podílu	dobře 66 %	uspokojivě 59 %	dobře 62 %	uspokojivě 58 %	dostatečně 29 %	dobře 73 %
vitaminy	dobře 63 %	dobře 61 %	dobře 71 %	dobře 60 %	dobře 67 %	dostatečně 35 %
vitamin C	o	o	o	o	o	o
vitamin K	+	+	++	+	++	-
přidané látky	dobře 78 %	dobře 68 %	uspokojivě 58 %	dobře 60 %	velmi dobře 82 %	dobře 71 %
kyselina benzoová ¹⁾	++	++	++	++	++	++
kyselina sorbová ¹⁾	++	++	++	++	++	++
oxid siřičitý ¹⁾	+	--	--	--	++	--
sůl	+	+	o	o	+	+
kyselina octová	uspokojivě 47 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 52 %
pH	dobře 62 %	dobře 73 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 37 %	dobře 62 %	uspokojivě 58 %
deklarace	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %
nedeklarované konzervanty	++	++	++	++	++	++
přiznaná chemická konzervace ²⁾	--	--	--	--	--	--
hmotnost pevného podílu deklarovaná (g)	320	360	340	340	320	320
hmotnost pevného podílu změřená (g)	406	429	415	403	285	427
výrobce / dodavatel	Harmé s.r.o., Kunovice	Harmé s.r.o., Kunovice	efko cz s.r.o., Veselí nad Lužnicí	Machland s.r.o., Veselí nad Lužnicí	GASTON, spol. s r.o., Zlín	pro Globus ČR, k.s.
datum spotřeby	21.10.15	20.09.16	16.01.2015	12.03.2015	21.04.2014	19.10.16

klíč:

++ + o - --

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %

dobře 79–60 %

uspokojivě 59–40 %

dostatečně 39–20 %

nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano X ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ Zahnuje i soli zmíněných sloučenin,

měřeno v ekvivalentu.

²⁾ Oxid siřičitý je považován za konzervační látku.

Billa Clever / / Bílé zelí	efko Bílé zelí	Viva gourmet Zelí bílé
15	24	27
670	500	640
22	48	42
37	64	75
uspokojivě 49 %	uspokojivě 42 %	nedostatečně 10 %
uspokojivě 59 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 44 %
○	+	○
○	○	○
○	+	○
+	+	○
uspokojivě 59 %	dostatečně 33 %	uspokojivě 53 %
dostatečně 28 %	nedostatečně 0 %	dostatečně 34 %
—	—	—
—	—	○
uspokojivě 57 %	dobře 77 %	velmi dobře 89 %
++	++	+
++	++	++
—	++	++
○	○	++
uspokojivě 51 %	uspokojivě 57 %	dobře 72 %
dobře 62 %	dostatečně 25 %	nedostatečně 12 %
dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	nedostatečně 10 %
++	++	—
—	—	—
340	400	320
408	374	362
Machland s.r.o., Veselí nad Lužnicí	efko cz s.r.o., Veselí nad Lužnicí	PT servis konzervárna spol. s r.o., Tábor
11.01.2015	09.2013	10.08.2015

★ vítěz testu
 🎯 výhodný nákup

bílé zelí sterilované

Znojmská Zelí bílé
 cena: 30 Kč
 dobře (61 %)

Hamé Zelí bílé
 cena: 24 Kč
 dobře (60 %)

Albert Euro Shopper /
 / Bílé zelí sterilované
 cena: 14 Kč
 uspokojivě (57 %)

Machland
 Bílé zelí sterilované
 cena: 12 Kč
 uspokojivě (57 %)

Giana Zelí bílé
 cena: 22 Kč
 uspokojivě (55 %)

Globus Zelí bílé
 cena: 20 Kč
 uspokojivě (54 %)

Billa Clever / Bílé zelí
 cena: 15 Kč
 uspokojivě (49 %)

efko Bílé zelí
 cena: 24 Kč
 uspokojivě (42 %)

Viva gourmet
 Zelí bílé
 cena: 27 Kč
 nedostatečně (10 %)

Sedm kilo hlávek na hlavu

Hlávkové zelí je hned po cibuli druhou nejčastěji pěstovanou zeleninou v České republice. V průměru ho každý z nás sni sedm kilogramů za rok. V tom je zahrnuto jak zelí kupované v čerstvém stavu, tak zpracované v různých zeleninových výrobcích. Spotřeba kysaného zelí u nás dlouhodobě klesá. Zatímco v roce 1989 ho každý český občan snědl v průměru 3,2 kilogramy, v současnosti je to už jen necelých 1,3 kilogramu na obyvatele za rok. Jen o něco méně konzumujeme zelí sterilovaného, v přepočtu na občana je to 1,1 kilogramu ročně.

Zdroj: MZe ČR, archiv

v zelí zvrhnul v neprospěch tvorby kyseliny mléčné. Připomeňme, že kyselost nebo zásaditost se měří čtrnáctihodovou škálou, na níž číslo sedm znamená neutrální hodnotu. Čím více se pH blíží nule, tím je látka kyslejší.

Laboratoř se zaměřila také na výživově velmi cennou kyselinu mléčnou, působící mimo jiné jako prevence před žaludečními vředy. Vyhláška ukládá, že ji v kysaném zelí musí být nejméně 0,8 procenta. Testy kysaného zelí odhalily její nedostatečný podíl ve výrobcích Globus Korrekt Zelí kysané a Znojnia Kysané zelí (Hamé), v němž jsme již postrádali vitamín C. Z nižšího než vyhláškou stanoveného podílu kyseliny mléčné lze odvodit, že zelí nebylo dobře prokvašeno.

Pro sterilované kysané zelí vyhláška ukládá, že obsah soli nesmí překročit 2,2 procenta. Z tohoto hlediska byl nevyhovující výrobek Euro Shopper Kysané zelí sterilované (elko cz s.r.o. pro AHOLD) s 2,4 procenty soli.

S hmotností na štiru

Laboratoř také ověřovala pravdivost údajů na etiketách. Pozoruhodné výsledky přinesl test kontroly deklarované hmotnosti, při kterém se jednak vážil obsah každého balení a poté i hmotnost samotného zelí po odkapání nálevu. Ukázalo se, že výrobci mají buď špatně seřazené váhy, nebo se zelí do obalů obtížně dávkuje. Pouze v jednom případě totiž zjištěná hmotnost tzv. pevného podílu souhlasila s deklarovanou.

Příjemně nás překvapilo, že v 15 případech se výrobci spletli ve svůj neprospěch a samotného zelí bez nálevu bylo více, než uváděli na obalu. Rekord z tohoto hlediska drží Dobrovodské kysané zelí (Zemědělské družstvo Podchlumí,

Dobrá Voda u Hofic). Hmotnost odkapaného zelí byla o 46 procent vyšší, než deklarovaná na obalu. V senzorické části skončilo jako páté nejchutnější, takže by se dalo označit za doslova výhodnou koupí.

Naopak nepovzbudivým zjištěním bylo, že hmotnost pěti výrobků dopadla v neprospěch spotřebitele. Rekord, v tomto případě neslavný, získalo elko Kysané zelí z Rakouska. Výrobek obsahoval o 97 gramů méně odkapaného zelí, než bylo deklarováno. V testu chuti toto zelí skončilo těsně nad průměrem.

Všech pět hmotnostně ošizených výrobků překročilo vyhláškou povolenou přípustnou hmotnostní odchylku pro spotřebitelské balení.

Zamíčený konzervant

Závažnějším prohřeškem byl nepříznaný konzervant kyselina benzoová, který laboratoř odhalila ve výrobku Viva gourmet Zelí bílé (PT servis konzervárna spol. s r.o., Tábor), avšak na obalu uveden nebyl. Pro méně vyváženou chuť, tmavší barvu a hrubší konzistenci neokouznil ani v senzorickém testu, kde skončil jako třetí od konce.

Součástí analýz na přítomnost různých konzervantů bylo i zjišťování, zda v některém z výrobků není zakázaná kyselina mravenčí. Státní zemědělská a potravinářská inspekce ji loni odhalila v kysaném zelí ze zahraničí. Při našich testech se toto podezření nepotvrdilo.

Pozitivem vitamín K

Abychom ale jen nelamentovali. I když testy ukázaly, že dodatečné úpravy připravují zelí o značnou část výživově hodnotných vlastností, úplně bezcenné rozhodně není. Pozitivním poselstvím je přítomnost vitamínu K, který laboratoř našla ve všech 21 testovaných výrobcích. Změřené hodnoty byly vesměs tak vysoké, že by konzumace sto gramů zelí bohatě pokryla doporučenou denní dávku vitamínu K. Doporučená denní dávka činí 75 mikrogramů

vitamínu K, přičemž jeho obsah ve sto gramech testovaného zelí se pohyboval v rozmezí od 54 do 145 mikrogramů.

Vitamín K má řadu pozitivních účinků. Tím, že přispívá ke srážlivosti krve usnadňuje hojení ran. Podílí se také na stavbě kostí, buněčném růstu a metabolismu proteinů cévních stěn. Bohatá na jeho obsah je zejména listová zelenina. Varem se neničí a do potravin se uměle nepřidává.

Nejvíce vitamínu K laboratoř našla ve výrobku Giana Zelí bílé (Gaston s.r.o., Zlín) – ve sto gramech obsahoval již zmíněných 145 mikrogramů. Na druhé straně tento výrobek takřka propadl v testu senzorky pro méně harmonickou vůni a chuť, tmavší barvu a hrubší konzistenci. V hodnotící tabulce jsme mu srazili body také za nedodržení deklarované hmotnosti pevného podílu.

Našla se i pochoutka

V očích, přesněji by se však mělo říci v ústech senzoričských posuzovatelů nejlépe obstálo Otické kysané zelí (ZP Otice a.s.). Hodnotitelé ho popsali takto: „Kysané zelí typického vzhledu, příjemné barvy, vůně, konzistence a vyvážené chuti, jemně krájené, s přídavkem kmínu a hořčičného semínka.“ Tento výrobek dobře obstál také při kontrole hmotnosti, jen je škoda, že neobsahoval živé bakterie.

Poraženým v testu senzorky se stal výrobek Euro Shopper Kysané zelí sterilované (efko cz s.r.o. pro AHOLD). Hodnotitelům vadila především jeho výrazně tmavá barva, měkká konzistence s hrubšími kousky a méně vyvážená chuť. Toto zelí neobstálo i v jiné části testu kvůli nadměrnému obsahu soli. ✕

Fejeton Fajnový zelí

Víte (bodejť byste to nevěděli), já mám někdy dost divný nápady a navíc zatvrzelou povahu, takže si nedám pokoj, dokud divnej nápad neuskutečním, anebo – to častěji – dokud nezjistím, že se uskutečnit nedá. To už ale obvykle ležím s nějakým zraněním v nemocnici. Před několika lety jsem se rozvzteklil kvůli kyselému zelí z pytlíku, že mi zkazilo klasické české občed, poněvadž chutnalo jako třicet let mrtvý ponožky nemytýho chemikáře, který neznáměj zločinec rozřezal na úzký proužky. A pak se na to, s prominutím, vysmrkal a zalil to kyselinou, aby se neřeklo.

Nejdřív jsem zkoušel jiný pytlíky, ale bylo to plus mínus stejné, to znamená hnusný, pak jsem si omylem přečetl složení a cejtl se jako Mendělejev, když vynalezl tu tabulku. A tak jsem si vzpomněl na svého druhého dědečka, kterej byl postupně sedlák, soukromě hospodařící zemědělec, kulak a jednotnej zemědělskej družstevník se záhumenkem, a rozhodl jsem se, že si jako on kyselý zelí vyrobím sám. Rok života jsem tomu obětoval.

Vyklučil jsem džungli před chatou, půdu zkyplil ruchačem a zasal semínka bílého zelí. Pak jsem je den co den zaléval vodou ze Sázy, v níž chemický prvky zatím ještě nepřekročily úřadem stanovenou normu, plašil ptáky, odháněl bělásky, pronásledoval krky, ubíjel hryzce a nadával dětem, poněvadž se cestou z hospody flákały a ztepalo jim pivo. Jasně že jsem u toho záhonu i spal, protože v noci rádi masoví zloději zelí a zajíci.

U jednoho souseda jsem „našel“ sou-

dek (měl v něm, ten trouba, zasazený begónie), a když na mě konečně zelné hlavičky něžně zakývaly, podřezal jsem jim krky a pustil se do toho. To už jsem se nemohl dočkat, takže jsem krouhání bral trochu hopem, ale říkal jsem si, že pár housenek, trochu hlíny a tři nebo čtyři prsty se v tom objemu ztratí. Zahňácal jsem do toho sůl, kmín, cibuli, křen, česnek a taky nějaký jabka, jak jsem si matně pamatoval od dědy, a pak šup a už jsem v tom byl bosejma nohama a šlapal, až se ze mě kouřilo. (Nebyl jsem si úplně jistej, jestli si děda předtím nohy neumyl, ale to je jen takovej detail.) Navrch jsem na závěr plácl moc pěkněj valoun, kterej jsem „našel“ u sousedky na skálce. A bylo to.

Stačilo jen pár tejdnu počkat a zeličko bude říam říam. Tak jsem si otevřel rum a čekal a čekal, jenomže pak jsem na to nějak pozapomněl a odjel za odměnou k moři, a když jsem se vrátil, už jsem svý zelí nenašel. Sousedi říkali, že soudek nejdřív jenom smrděl, ale jedno teplýho odpoledne vybuchl. Přijeli hasiči a řešili to jako ekologickou havárii, prej dokonce museli kolem mý chaty postavit normý stěny, než zeličko definitivně zlikvidovali. Moc jsme tomu nevěřili, protože za pár dní Jiřina (ta s tou skalkou) dělala vepřo knedlo zelo, a to tak krásně vonělo... a její starej si ještě tři dny tahal ze zubů zelí, který mně bylo nápadně povědomý...

No, co naděláte. Člověk se pořád učí – a vy jste se teď díky mně naučili nakládat zelí. Tak se vykašlete na pytlíky a jděte do toho! Buďte vám držet palce.
Zdeněk Rosenbaum

Test Elektrické vertikutátory

Vertikutátory pomohou při jarní i podzimní údržbě trávníku. I levné přístroje splní svůj úkol stejně jako stroje několika-násobně dražší. Tři modely nejsou dostatečně bytelné. Kvalitní vertikutátor trávník provzdušní, aniž by jej poničil.

d

dobrá rada

Kvalitní vertikutátor nemusí být drahý. Dokazuje to vítěz testu **Gardena EVC 1000** (dobře, 3570 Kč). Účinně odstraní z trávníku stařinu, aniž by jej přitom poškodil, snadno se obsluhuje, je poměrně tichý a vhodný i do náročnějšího terénu. Další levnou možností je **Einhell BG-ES 1231** (dobře, 2450 Kč), pokud vám ovšem nevadí jeho vyšší hlučnost. Za tuto cenu ovšem dostanete vertikutátor i se sběrným košem. Drahý a kvalitní je **Viking LE 450** (dobře, 10 000 Kč). Vhodný je především pro větší rovinaté pozemky ve městě, kde se naplno projeví jeho výhody jako široký záběr a velmi nízká hlučnost.

Trávník po zimě si žádá údržbu. Během období vegetačního klidu sice rostl jen pomalu, ale mezitím se v něm stihla vytvořit vrstva bránící trávníku, aby dýchal. Stařina nebo travní plst znesnadňuje pronikání vzduchu a vody ke kořínkům trávy, které tak místo bujného rašení strádá a vysychá. Abyste svůj „green“ po zimě nastartovali, nabízí se snadná pomoc. Tou nejmenší je vzít hrábě a stařinu z trávníku vyhrabat. Účinnější a snazší ovšem je, vzít si na pomoc techniku. Vertikutátor pomůže nejen zbavit trávník neprodyšné stařiny, ale zkypří vrchní vrstvu půdy tak, aby se ke kořínkům dostal vzduch, potřebná vláha a živiny. V ideálním případě to zvládne bez výrazného poškození drnů. To ale nedokáže každý. V našem testu jsme zkoušeli, jak dobře a šetrně zvládnou vertikutátory odstranit z trávníku stařinu a mech a jak bytelné jsou tyto poměrně drahé stroje. Ukázalo se, že rozdíly jsou poměrně velké; udělené známky se pohybovaly od dobrých po nedostatečné, a to bez ohledu na cenu.

Podivné slovo vertikutace pochází z anglického výrazu „vertical cut“. To neznámá nic jiného než vertikální prořezávání trávníku. Vertikutátory jsou vybaveny rotujícím válcem s ostrými noži zařezávajícími se do horní vrstvy půdy. Rozrušují tak stařinu, sbírají uvolněnou travní plst a mech a kypří horní vrstvu půdy.

Provzdušnit a nepoškodit

Při vertikutaci jde o to, odstranit z trávníku stařinu, aby mohl dýchat a co možná nejméně jej poškodit. Přístroje by se při tom neměly vyhrabaným materiálem zahltit. To bohužel není samozřejmostí a test ukázal, že s jedním nebo s druhým mají některé modely výrazné problémy. Dobrou zprávou je, že mezi těmi, které své úkoly zvládají nejlépe, jsou jedny z nejlevnějších, naopak mnohé dražší přístroje selhaly. Některé přístroje fungují dobře, příliš toho však nevydrží a v zátěžových zkouškách se porouchaly. Velké rozdíly jsme zaznamenali i v hlučnosti jednotlivých přístrojů; téměř každý druhý byl nepříjemně hlučný. To může být rozhodujícím faktorem při výběru, zejména s ohledem na vaše sousedy. I když nutno říci, že vzhledem k tomu, že vertikutace se provádí jen jednou za čas, není to faktor nejdůležitější. Některé tzv. kombinované modely umožňují výměnu vertikutačního válce za provzdušňo-

+

vací válec s tenkými trny. Ten je určen pro méně invazivní provzdušnění trávníku, který není příliš zarostlý. Díky tomu napáchají na travním drnu menší škody.

i

Trávník zaneřáděný po zimě stařinou není bezpodmínečně nutné ihned projíždět vertikutátorem. Je výhodné chvíli počkat až povyroste a zhoustne. To zpravidla nastává někdy v průběhu března, v závislosti na počasí. Dva týdny před plánovanou vertikutací jej pohněte a těsně před ní posečte na výšku 2–3 centimetry. Půda by přitom neměla být příliš suchá ani mokrá. U velmi neudržovaného trávníku je potřeba dvou kol vertikutace v odstupech jednoho až dvou týdnů. Jednou napříč, podruhé podélně. Vertikutaci se vyplácí opakovat na podzim.

vací válec s tenkými trny. Ten je určen pro méně invazivní provzdušnění trávníku, který není příliš zarostlý. Díky tomu napáchají na travním drnu menší škody.

Funguje, ale nevydrží

Vertikutátor sice přijde k použití málokdy, o to víc toho však musí při nasa-

> str. 30

i

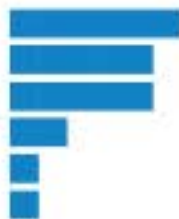
Jak testujeme

podrobný postup testu zahradních vertikutátorů najdete na www.dtest.cz/vertikutatory

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality zahradních vertikutátorů

vertikutace 30 %
obsluha 25 %
kvalita zpracování 25 %
bezpečnost 10 %
nežádoucí látky 5 %
hlučnost 5 %

e dýchat

Test Elektrické vertikutátory

elektrické vertikutátory

	Gardena EVC 1000	Viking LE 540	Einhell BG-ES 1231	Einhell RG-SA 1433	Sabo 31-V EL	Wolf-Garten Campus 1000 V	Atika VT 32
průměrná cena (Kč)	3570	10 000	2450	3420	8160	2510	4400
hodnocení kvality	dobře 68 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 62 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 52 %
vertikutace	dobře 68 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dobře 62 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 50 %
odstraňování mechu a travní plsti	+	+	o	+	o	o	+
ochrana pažit	+	+	+	o	o	o	—
tendence k ucpávání	+	+	+	+	+	+	o
funkce sběrné nádoby	x	x	+	+	x	o	o
obsluha	dobře 66 %	dobře 60 %	uspokojivě 58 %	uspokojivě 54 %	dobře 60 %	dobře 60 %	uspokojivě 56 %
návod k použití	+	+	+	+	o	o	o
sestavení	+	o	+	—	o	+	o
nastavení a ovládání	+	+	o	o	+	+	o
pojízďení a otáčení	+	+	o	o	+	o	o
sběrná nádoba	x	x	+	+	x	o	o
čištění a údržba	+	—	o	o	o	o	+
transport a skladování	o	o	o	o	o	+	o
kvalita zpracování	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dobře 70 %	uspokojivě 50 %
bezpečnost	dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 66 %	dobře 64 %	dobře 62 %	dobře 62 %	dobře 62 %
nežádoucí látky	dobře 76 %	dobře 60 %	dobře 76 %	dobře 78 %	dobře 76 %	dobře 60 %	velmi dobře 90 %
hlučnost	dobře 64 %	velmi dobře 84 %	dostatečně 30 %	dostatečně 32 %	dobře 72 %	uspokojivě 50 %	dostatečně 22 %

vybavení

funkce	vertikutátor	vertikutátor	vertikutátor	vertikutátor a provzdušňovač	vertikutátor	vertikutátor a provzdušňovač	vertikutátor
deklarovaný příkon (kW)	1,0	1,6	1,2	1,4	1,4	1,1	1,3
hlučnost (dB(A))	90	80	97	96	87	94	100
šířka záběru (cm) ¹⁾	27	38	30	33	31	30	30
maximální výška model	95	106	100	98	100	105	94
hmotnost: včetně / bez sběrné nádoby (kg)	x / 94	x / 27,5	9,7 / 8,8	11,4 / 10,6	x / 18,1	12,1 / 10,8	9,3 / 8,5
rozměry ve složeném stavu: délka x šířka x výška (cm) ²⁾	54 x 52 x 48	90 x 54 x 55	55 x 56 x 64	40 x 80 x 93	95 x 50 x 56	88 x 53 x 38	77 x 48 x 59
objem sběrné nádoby (l) ³⁾	x	x	28	28	x	45	35
umístění nožů	přední osa	mezi osami	přední osa	přední osa	mezi osami	mezi osami	mezi osami
možnost uživatelské výměny nožů	✓	x	x	✓	x	x	✓

klíč:

++ + o - --
velmi dobře ←→ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ vzdálenost mezi krajními noži

²⁾ včetně sběrné nádoby

³⁾ u všech modelů lze sběrnou nádobu dokoupit

Bosch AVR 1100	Al-ko 32 VLE Combi Care Comfort	Bauhaus / / Gardol GEV 1400-33	Brill 38 VE/RL
4630	2500	2990	3570
uspokojivě 50 %	dostatečně 38 %	dostatečně 38 %	nedostatečně 10 %
dobře 66 %	dobře 62 %	dobře 64 %	dobře 62 %
+	+	+	+
+	o	+	o
+	+	+	+
++	+	+	+
dobře 66 %	dobře 62 %	dobře 38 %	dobře 62 %
+	o	+	o
+	-	o	o
o	o	o	o
o	o	o	o
+	-	+	o
+	o	o	o
+	o	o	-
dobře 70 %	dostatečně 38 %	dostatečně 38 %	nedostatečně 10 %
dostatečně 30 %	dobře 66 %	uspokojivě 56 %	dobře 62 %
dobře 76 %	uspokojivě 56 %	dobře 72 %	uspokojivě 54 %
uspokojivě 54 %	dostatečně 36 %	uspokojivě 42 %	dostatečně 36 %

vertikutátor	vertikutátor a provzduš- ňovač	vertikutátor	vertikutátor a provzduš- ňovač
1,1	1,0	1,4	1,3
92	96	96	96
32	29	33	34
92	107	110	104
10,0 / 8,8	11,8 / 10,3	11,4 / 10,6	12,8 / 11,1
70 x 57 x 42	85 x 50 x 60	89 x 60 x 50	101 x 55 x 104
50	45	28	55
mezi osami	přední osa	přední osa	přední osa
x	✓	x	✓

★ vítěz testu
⊗ výhodný nákup

Gardena EVC 1000
dobře (68 %)
cena: 3570 Kč
+ množství odstraněné střížiny
a mechu; ochrana pažitu; malý,
lehký a tichý; snadná obsluha

Viking LE 450
dobře (64 %)
cena: 10 000 Kč
+ účinná vertikutace; ochrana
pažitu; velmi tichý; snadná obsluha
- těžký při jízdě do kopce; méně
vhodný na nerovný povrch;
obtížné čištění

Einhell BG-ES 1231
dobře (62 %)
cena: 2450 Kč
+ lehký, skladný; nízká tendence
k zahlcení
- hlučný

Einhell RG-SA 1433
dobře (62 %)
cena: 3420 Kč
+ účinné odstraňování střížiny
a mechu; nízká tendence k zahlcení
- méně šetrný k trávníku; hlučný;
obtížné sestavování

Sabo 31-V EL
dobře (62 %)
cena: 8160 Kč
+ snadný pojezd; jednoduchá
obsluha; nízká tendence k zahlcení;
tichý
- méně vhodný na nerovný terén;
těžký; méně šetrný k trávníku

Wolf Garten Campus 1000 V
uspokojivě (58 %)
cena: 2510 Kč
+ snadné sestavení a ovládání;
nízká tendence k zahlcení
- méně šetrný k trávníku; slabší
motor; se sběracím košem
nevyvážený

Atika VT 32
uspokojivě (52 %)
cena: 4400 Kč
+ lehký; účinně odstraňuje
stařinu a mech
- příliš poškozuje trávník;
nevyvážený; nestabilní; hlučný

Bosch AVR 1100
uspokojivě (50 %)
cena: 4630 Kč
+ účinná vertikutace; efektivní
sběr; velká sběrná nádoba
- dlouhý dojezd, riziko poranění
od dojíždějících noží při otočení

Al-ko 32 VLE
dostatečně (38 %)
cena: 2500 Kč
+ odstraňování stařiny a mechu
- rychlé opotřebení ložisek
válece; méně šetrný k trávníku;
hlučný; náročné sestavení;
nepraktická sběrná nádoba

Bauhaus Gardol / GEV 1400-33
dostatečně (38 %)
cena: 2990 Kč
+ účinná vertikutace
- rychlé opotřebení ložisek
válece; nepohodlné držení madla

Brill 38 VE/RL
nedostatečně (10 %)
cena: 3570 Kč
+ účinná vertikutace
- méně šetrný k trávníku;
hlučný; motor i ložiska válece
selhaly v zátěžovém testu

zení vydržet. Každý testovaný model jsme podrobili zátěžové zkoušce v rozsahu 50 hodin. To představuje dvouapůlhodinovou vertikutaci na jaře a na podzim po dobu deseti let. Pro některé přístroje to byla příliš dlouhá doba. Zatímco modely Al-ko a Bauhaus Gardol vykazaly výrazné opotřebení ložisek válece a získaly známku dostatečně, u vertikutátoru Brill kromě ložisek selhal i motor. To je o to větší zklamání, že se jedná o přístroje, které byly z hlediska vertikutace hodnoceny jako jedny z nejlepších.

Elektrické vertikutátory jsou určeny pro trávníky s plochou do cca 500 metrů čtverečních. Pro větší plochy jsou určeny benzínové modely. Ty jsou silnější, náročnější na údržbu a výrazně dražší. Pro nejmenší trávníky do 100 metrů postačí ruční přístroje (viz samostatný box). Pokud nemáte místo nebo nechcete za vertikutátor utrácet peníze vzhledem k tomu, že jej použijete maximálně dvakrát do roka, můžete si jej zapůjčit v hobbymarketu a nebo od souseda.

Důležitou otázkou při výběru je, zda je model vybaven sběrným košem. Dokoupit se dá i k těm testovaným modelům, které jej nemají v základní výbavě. Je však třeba si uvědomit, že koše jsou malé, rychle se plní a budete je muset často vysypávat. Mnozí zahradníci tak raději pracují bez koše a vyhrabanou stařinu následně jednoduše shrabou hrábemi. Chytrým řešením je také trávník poté posekat. Sekačka se sběrným košem má větší sací účinek a vyhrabanou stařinu sebere lépe než samotný vertikutátor.

Nezatáčet

Snadnost obsluhy je u vertikutátoru důležitá stejně jako u jiné zahradní techniky. Z tohoto hlediska byly jako vyložené pohodlné a snadné k použití hodnoceny pouze čtyři přístroje, Gardena, Viking, Sabo a Wolf-Garten. Nastavení hloubky vertikutace je rozhodující. Jde-li nastavit přímo na madle přístroje nebo pákou, je to snadné. Ně které přístroje ale vyžadují staromódní přestavení výšky předních kol.

Při nastavení je klíčové zvolit správnou hloubku. Příliš hluboká vertikutace poškodí kořeny trávníku a napáchá více škody než užitku. Správně nastavený vertikutátor by měl zanechávat jen mělké stopy, žádné hluboké brázdy. I když po vertikutaci může trávník vypadat nepěkně, zdravý pažit se rychle zase

Bezprostředně po vertikutaci vypadá trávník napříliš vábně. Správně provedené zkyplení a provzdušnění ovšem umožní jeho rychlou regeneraci.

Vyhrabaná travní píšť by měla obsahovat jen minimální podíl čerstvé trávy či travních kořenů.

Válec vertikutátoru svým otáčením zajišťuje vyhrabávání stařiny a kypření horních částí půdy.

Pro malé zahrady a trávníky v předzahrádkách postačí ruční vertikutační hrábě. Pro srovnání jsme vybrali dva modely, vertikutační hrábě Gardena Vertikutier-Boy 3395-20 (1400 Kč bez násady) a Wolf-Garten UR-M3 (1000 Kč bez násady). To jsou v podstatě hrábě na kolečkách se speciálními noži. Obě pomůcky odstraňují stařinu i mech přijatelně a jsou velmi šetrné k trávníku. Gardena má oproti levnějšímu modelu Wolf-Garten lehčí chod. Oba testované modely jsou bytelné. Oproti elektrickým modelům jsou pochopitelně neslyšné a nemají žádnou spotřebu elektrické energie, jejich provoz ovšem vyžaduje vydání energie lidské. To může nakonec pro někoho být i výhodou.

vzpamatuje. Při vertikutaci rozhodně nezatačejte a nezkoušejte couvat. To může být problém na nerovném povrchu. Na ten se, jak prokázal test, hodí spíše modely s jednou nápravou a válcem v její ose. Modely se čtyřmi koly a válcem uprostřed na nerovném povrchu zanechávaly nedotčená místa či se naopak měly tendenci „zaorat“. ✖

Test Zahradní pilky

Zahradní pilky využijete především k prořezu stromů. Kvalitní pilka musí mít hladký řez a měla by vydržet dlouho. S některými levnějšími modely se zbytečně nadřete, jiné se příliš brzy ztupí. Testující byli nejvíce spokojeni s drahými poloprofesionálními výrobky.

d dobrá rada

S výjimkou modelu Gardena 340 lze doporučit všechny testované pilky. Náročným zahradníkům požadujícím vysokou kvalitu, ostrost a výdrž doporučujeme **Silky Pocket Boy 170-8** (velmi dobře, 970 Kč), která v testu s přehledem zvítězila. Pro běžné, méně náročné použití se hodí **Fiskars WS 799 Xtract** (dobře, 510 Kč). Potěší nižší cenou, snadným použitím a dobrou výdrží. Někomu ale nemusí být po chuti vysunovací mechanismus listu a méně pohodlné držení, zvláště pro leváky. Lehká a kompaktní pilka je **Bahco 396-JT** (dobře, 760 Kč). Oproti ostatním se ale rychleji tupí, takže se vyplatí spíše pro občasné, méně náročné použití.

Jaro se neúprosně blíží a spolu s ním nutnost ošetřit především ovocné stromy. Pravidelný a správný prořez přinese doslova své ovoce. Proto jsme se podívali na několik zahradních pilek vhodných k tomuto účelu. Pilky jsme podrobili zkouškám v laboratoři a vloni na podzim jsme s nimi vyrazili do sadu, abychom v praxi vyzkoušeli, jak se s nimi pracuje. Pilky pro nás hodnotili profesionální zahradníci s letitými zkušenostmi s péčí o dřeviny.

Nejprve jsme v laboratoři zjišťovali, jak jsou na tom pilky s celkovou kvalitou, výdrží a bezpečností. Zkoušky byly zaměřeny na tvrdost listu a zubů pily a už tyto zkoušky ukázaly na rozdíl v použitém materiálu. Ocel u pily Silky byla výrazně tvrdší než u levné pily Gardena. S kvalitou materiálu úzce souvisí i rychlost jeho opotřebení. Abychom zjistili, jak dlouho vydrží pily ostré, řezali jsme s nimi tyč z tvrdého dřeva o průměru 5 centimetrů a měřili jsme čas. Zatímco u nové pily trvalo uťiznutí od 14 do 30 vteřin, již po sto řezech se časy u některých modelů téměř zdvojnásobily. Pila Felco se tak dostala z 26 vteřin na 45 vteřin, zatímco nejostřejší a nejtrvanlivější Silky ze 14 na 20 vteřin. A to je ušetřená námaha, která se v praxi počítá. Dobrou zprávou je, že ani jedna pilka při zvýšené teplotě a po postřikání slaným roztokem nezrezla. V laboratorních zkouškách se ale projevil jiný nedostatek, a to bezpečnostní. Pilku Gardena lze položit na rovnou podložku ostrým směrem vzhůru. Není třeba dodávat, že sáhnout nebo sednout si na takto položenou pilu není příjemné. Ne nadarmo říká lidové přísloví, že nůž položený ustřím nahoru přivolává chudobu.

V rámci bezpečnosti jsme také zkoušeli pevnost listu, tedy riziko jeho zlomení při vertikálním nebo horizontálním zatížení. V této zkoušce naštěstí všechny výrobky obstály se ctí.

V zahradě jasný vítěz

V praktických zkouškách na zahradě odborníci s pilkami řezali slabé i silnější větve a hodnotili, jak pilky řezou, tedy především čistotu řezu a veškeré praktické aspekty. Mezi ty patří především stabilita čepele, pohodlnost držení, otevírání, zavírání nebo možnost aretace v různých pozicích. V řádku celkový dojem naleznete doporučení testujících zahradníků. Čím lepší hodnocení, tím více z našich profesionálních testujících by si takovou

Uřezané větve je škoda spálit. Pomocí zahradního drtiče z nich uděláte štěpku, kterou lze použít jako nastýlku např. do záhonů, kde významně potlačuje výskyt plevelů, zachycuje vlhkost a působí jako hnojivo. Je ovšem třeba dát pozor na syrový materiál. Zejména jabloněvé větve rády kvasí a příliš silná vrstva materiálu může být kontraproduktivní. Ideálním řešením je nasypat štěpku okolo kmene stromu, z něhož větve pochází.

Každoročním řezem se stromy vysilují. Menší stromky je vhodné nastýlat (štěpkou, posečenou trávou). Je třeba je hnojit, v létě zabráňovat vysychání půdy. V pozdním jaru se ke stromům umísťují lepené desky a provádějí se první postřiky proti obalečům a jiným škůdcům. Pokud se postřiky neprovedou včas, již nemají kýžený efekt.

U stromů, které nebyly pravidelně udržované, přichází v úvahu takzvaný zmlazovací řez. To je první krok k tomu, abyste mohli stromy pravidelně udržovat řezem udržovacím. Zmlazovací řez představuje výrazný zásah do hmoty stromu. Strom nutí nahradit staré části čerstvým dřevem, které se následně musí udržovat, čímž donutíte omlazené části plodit. Po zmlazovacím řezu lze očekávat opožděnou plodnost 1–2 roky podle druhu stromu a konkrétní odrůdy.

Zahradní pilky jsou vhodné pro řez a údržbu ovocných dřevin a stromů, odstraňování suchých, napadených či nevhodných částí do síly cca 5–7 cm. Zahradní nůžky (viz dTest 9/2010) jsou určeny pro udržovací práce, větší množství materiálu a slabé větve, nikoliv pro suché části.

Jak testujeme

podrobný postup testu zahradních pilek najdete na www.dtest.cz/pilky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality zahradních pilek

řezání 40 %
rukojeř 10 %
čepel 20 %
celkový dojem 5 %
zátěžový test 20 %
bezpečnost 5 %

Test Zahradní pilky

Silky Pocket Boy 170-8
cena: 970 Kč
velmi dobře (88 %)
+ velmi ostrá, čistý řez;
pohodlné držení
- kratší rukojeť

Fiskars SW 73 Xtract (123870)
cena: 510 Kč
dobře (74 %)
+ zatahovací systém umožňuje různé
nastavení délky listu; stabilní tenký list
- vysouvání a zasouvání méně
pohodlné; horší držení

zahradní pilky

	Silky Pocket Boy 170-8	Fiskars SW 73 Xtract (123870)	ARS G-17	Bahco Bahco 396-JT	Felco Felco 600 Classic	Gardena 340
průměrná cena (Kč)	970	510	740	760	520	560
hodnocení kvality	velmi dobře 88 %	dobře 74 %	dobře 73 %	dobře 70 %	dobře 66 %	uspokojivě 52 %
řezání	velmi dobře 93 %	dobře 74 %	dobře 77 %	dobře 73 %	dobře 61 %	uspokojivě 41 %
silné větve (30–70 mm)	++	+	++	+	++	–
slabé větve (10–30 mm)	++	+	++	+	+	–
čistota řezu	++	+	++	++	+	o
rychlost řezání s novou pilou	++	+	+	+	o	o
rychlost řezání s použitou pilou	++	++	o	+	–	o
rukojeť	velmi dobře 86 %	dobře 79 %	velmi dobře 91 %	dobře 75 %	velmi dobře 91 %	dobře 63 %
držení pravou rukou	++	++	++	++	++	+
držení levou rukou	++	+	++	+	++	+
list	velmi dobře 83 %	dobře 64 %	dobře 75 %	dobře 68 %	velmi dobře 81 %	dobře 61 %
ostrost, pevnost	++	+	++	++	+	o
stabilita listu	+	+	++	+	o	+
aretace v různých pozicích	+	o	++	+	+	+
otevírání a zavírání	++	–	++	+	++	++
tvrdost pily	++	+	+	+	+	o
celkový dojem	velmi dobře 80 %	uspokojivě 48 %	velmi dobře 90 %	dobře 66 %	dobře 66 %	dostatečně 21 %
zátěžový test	velmi dobře 96 %	velmi dobře 89 %	uspokojivě 56 %	dobře 67 %	uspokojivě 49 %	dobře 78 %
odolnost vůči korozi	++	++	++	++	++	++
opotřebení	++	++	o	+	o	+
bezpečnost	uspokojivě 56 %	dobře 70 %	uspokojivě 56 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dostatečně 23 %
účinná délka listu (mm) ¹⁾	151	153	145	139	161	151
celková délka (mm)	380	360	350	340	370	400
hmotnost (g)	191	116	158	105	214	209
zajištění v zavřené pozici	✓	✓	x	✓	x	✓

klíč:

++ + o – --
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne
Některá hodnocení
mohou být limitována.
Při shodném hodnocení kvality
pořadí podle abecedy.
¹⁾ první až poslední zub

🏆 vítěz testu

🎯 výhodný nákup

ARS G-17
cena: 740 Kč
dobře (73 %)
+ pohodlné držení; stabilní list;
celkově bytelná; účinná pojistka
- rychlejší opotřebení

Bahco 396-JT
cena: 760 Kč
dobře (70 %)
+ pohodlné držení; lehká;
stabilní; vyvážená
- tendence k zasekávání;
krátký list; obtížnější otevírání

Felco 600 Classic
cena: 520 Kč
dobře (66 %)
- riziko poranění při zavírání;
méně stabilní list; rychlé
opotřebení

Gardena 340
cena: 560 Kč
uspokojivě (52 %)
+ krátká, lehká pilka;
snadné otevírání a zavírání
- méně ostrá; méně čistý
řez; nestabilní list; rychlejší
opotřebení

pilku pořídilo domů. S výjimkou pilky Gardena, jež se ukázala jako tupá, neměli zahradníci problém s žádnou z testovaných. Více vadila pilka Fiskars. Ta není vyklápěcí, ale vysouvací podobně jako nůž na koberce. To je pro někoho praktické, při testu ale vadilo kolečko vysouvání pilky, které obtěžovalo při držení. I přesto se tato pilka umístila celkově jako druhá nejlepší.

Je čas na řezání

Předjaří je ideální dobou na prořez ovocných stromů. Ve stromech je ještě málo mízy a je tak nižší riziko zavlečení infekce do otevřené rány, kterou řezem způsobíte. Stromy také nemají nasazené pupeny, takže manipulaci s větví stromu ho méně poškodíte. S řezem je dobré začít v polovině února, když již nehrozí nebezpečí velkých mrazů, volba je ovšem závislá především na počasí v dané lokalitě. Je třeba upozornit na to, že termín únor/březen neplatí pro peckoviny, ty je třeba kvůli riziku klejetoku řezat až v pozdním jaře.

Pokud stromy udržujete pravidelně, provádí se v předjaří takzvaný udržovací řez. Tím se prodlužuje životnost stromu a především se zachovává správný poměr plodící a výživovací

části dřeviny. Každé jaro byste měli odstranit nežádoucí části, takzvané jednoleté vlny. To jsou především vzpřímeně rostoucí větve, na nichž by rostly jen listy a ubíraly by tak živiny i světlo větvím s budoucími plody. Další větve, které na ovocný strom nepatří, jsou větve překřížené, rostoucí dovnitř koruny, suché, poškozené a viditelně nemocné větve.

Řeže správně

Ovocný strom se řeže vždy tak, aby poslední zbylý pupen vyčníval z koruny, tedy aby budoucí větev rostla správným směrem. Záleží na tom, zda to má být větev plodící nebo budoucí plodící. Větev, která má plodit by měla růst pokud možno co nejvíce vodorovně. Při úplném odstranění větví řezeme až u kmenu na tzv. větví kroužek, ztloustlé místo, kde větev nasedá na kmen. Usnadní se tím hojení.

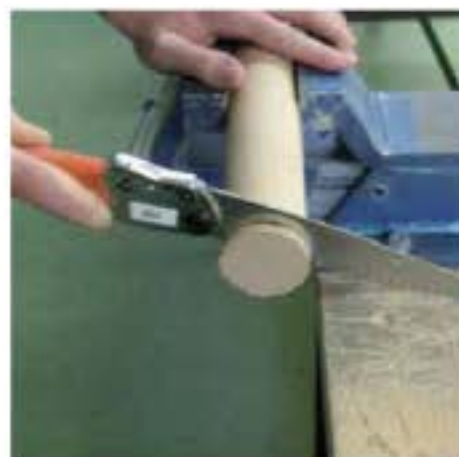
Samotný řez je třeba klopat tak, aby po něm stékala voda, naklopenou stranou směrem ven. Pokud se v ráně bude držet voda, zvyšuje se tím riziko infekce. Řez musí být čistý, bez zatřesených částí pokožky. Pokud je větev příliš dlouhá a těžká a po nařznutí by se zlomila a utrhla kůru, vyplatí se ji

nařznout nejdříve zespoda blíže ke kmenu do cca jedné třetiny. Horní řez pak vedte kousek dál směrem ven. Poté co se větev v prostoru vymezeném nařznutím odlomí, jednoduše zhyvající špalíček doříznete. Pokud se řez nepovede dohladka, je třeba jeho povrch začistit, například zahradnickým nožem, aby nerovný a roztřepený povrch nezadržoval vodu. Větší rány je lepší zatřít stromovým balzámem, menší větve se zpravidla zahojí samy. ✕

S každou testovanou pilkou jsme užili sto koleček tvrdého dřeva. I tak malé množství stačilo některým, aby se výrazně opotřebovaly.

Pilku by nemělo být možné položit tak, aby zůstala ostřím směrem nahoru. Pilka Gardena je vzorovým příkladem tohoto bezpečnostního nedostatku.

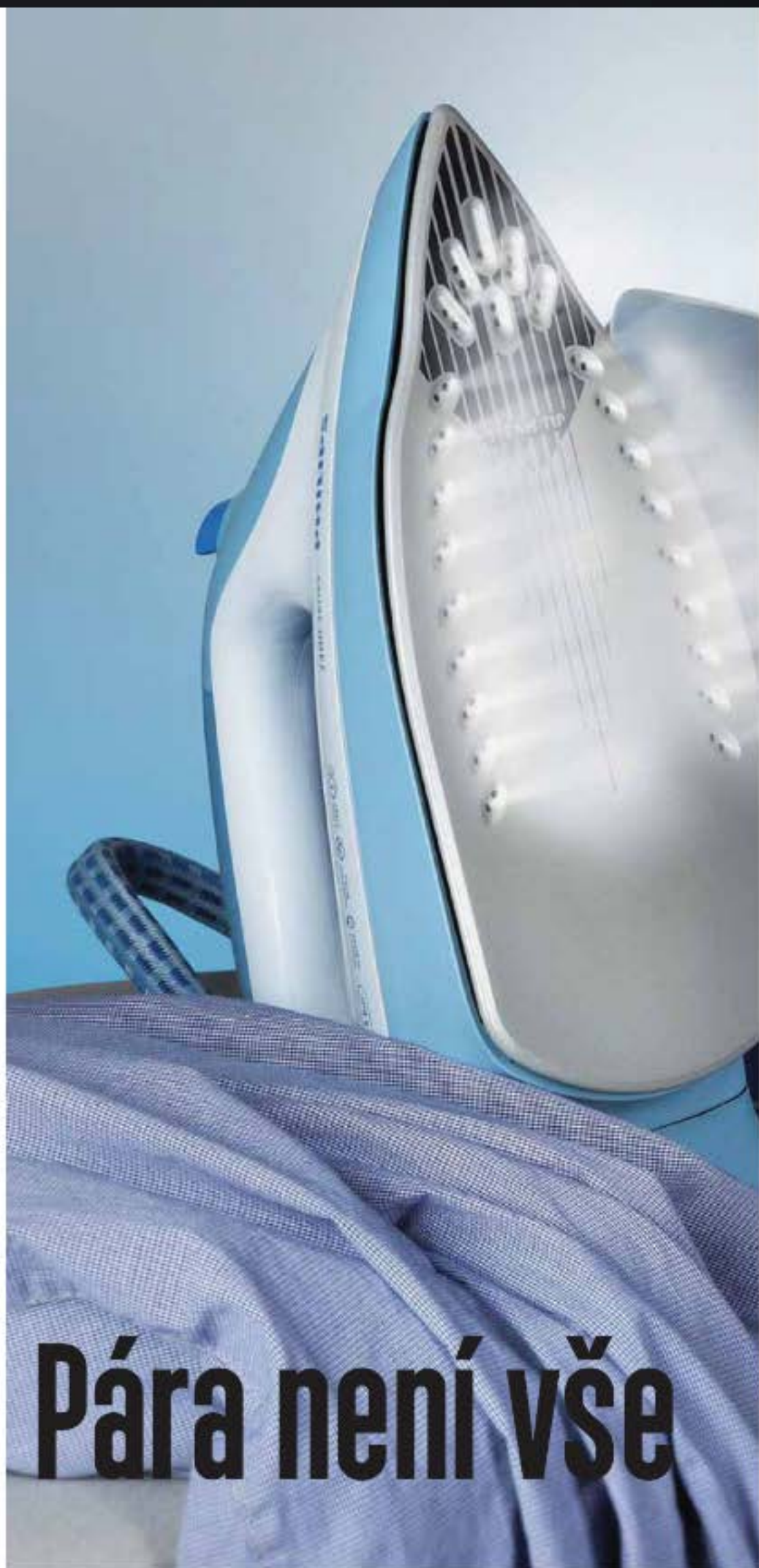
Zajištění listu v různých polohách umožňuje i řezání hůře dostupných větví.

Test

Napařovací žehličky a parní stanice

Klasická napařovací žehlička, nebo modernější parní stanice? Jednoduše řečeno, parní stanice se vyplatí spíš tam, kde se žehlí větší množství prádla. Manipulace s ní je přece jen komplikovanější a časově náročnější. Na druhou stranu testy ukázaly, že prádlo vyžehlí lépe.

Pára není vše

d dobrá rada

Pokud vám doma teče z kohoutku tvrdá voda, měli byste být obzvlášť pečliví při výběru žehličky. Značná část testovaných modelů totiž měla problémy s vodním kamenem a víc než polovina skončila s velmi špatným hodnocením. Nejlépe dopadly výrobky značky Philips. Nejlepší žehličkou je **Philips GC3320/02** (dobře, 910 Kč) a také **Tefal FV3840C0 Supergliss** (dobře, 920 Kč). Ty, co mají hlouběji do kapsy, potěší **Philips GC2710/02** (dobře, 730 Kč). Parní stanice jsou naopak velmi odolné proti vodnímu kameni a pouze **Domo DO7074** (uspokojivě, 2170 Kč) dostala průměrné hodnocení. Jejich výhodou je mnohem větší zásobník na vodu, na druhé straně nevýhodou trochu nižší odolnost žehlicí desky oproti klasickým napařovacím žehličkám. V tomto směru bychom spíše doporučili výrobky Tefal, zejména **Tefal GV 7096** (velmi dobře, 4740 Kč), levnější alternativu pak představuje **Domo DO7082** (dobře, 2680 Kč).

Poslední test napařovacích žehliček a parních stanic jsme přinesli v roce 2011. Když jsem se při přípravě tohoto testu podívali na minulé výsledky, zjistili jsme, že se mnoho nezměnilo.

Drtivá většina žehliček dostala za žehlení pouze průměrné hodnocení. Naopak se tu objevily modely s pouze dostatečným hodnocením.

Testovali jsme, jak si jednotlivé žehličky poradí s oblečením z polyesteru/ bavlny (střední teplota), z bavlny (vysoká teplota) a jak vyžehlí džíný (maximální teplota). První úkol zvládly většinou dobře nebo průměrně, druhý už průměrně nebo špatně a třetí, tedy džíný, tady už to bylo spíš špatně. Celkově nejlépe dopadly některé modely Philips, Bosch a Tefal, naopak nejhorší byl Datart Proline.

Zajímavé je, že přestože v úspěšnosti vyžehlení některých modelů nebyl téměř žádný rozdíl, našli jsme ho v množství vydané páry. Největší byl mezi vítězem testu (Philips GC3200/02) a jedním z nejhůře žehlicích modelů (Solac CVG9605). Vydají přibližně stejné množství páry – kolem 30 g/min, hodnoceno jako dobře. Ostatní žehličky „páří různě“, nejvíc Tefal FV5350 a Solac CVG9900 (kolem 40 g/min). Pára je důležitá pro vertikální neboli svislé napařování. Tímto způsobem lze vyžehlít například pověšené záclony nebo přímo na ramínku pověšené šaty. Tuto funkci mají všechny modely kromě Tefalu 3840 a Solacu 9605.

Vodní kámen pro žehličku jako cholesterol pro lidské cévy

Z pohledu podílu na celkovém hodno-

➤ str. 41

Jak testujeme

podrobný postup testu napařovacích žehliček a parních stanic najdete na www.dtest.cz/zehticky

Jak hodnotíme

grafická skladba celkového hodnocení kvality napařovacích žehliček a parních stanic

výdej páry 5 %
žehlení s napařováním 20 %
odolnost vůči zanesení 40 %
odolnost žehlicí desky 5 %
obsluha 30 %

Test Napařovací žehličky

napařovací žehličky							
	Philips GC332D/02	Tefal FV3840C0 Supergliss	Philips GC2710/02 ComfortCare	Philips GC5050/02 Perfect Care Xpress	Tefal FV5350 Aquaspeed	Bosch TDA2610 Sensixx B1	Tefal FV4770C0 Ultragliss
průměrná cena (Kč)	910	920	730	3020	1520	660	1070
celkové hodnocení	dobře 78 %	dobře 76 %	dobře 72 %	dobře 67 %	dobře 60 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 47 %
výdej páry	dobře 86 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 41 %	nedostatečně 0 %	velmi dobře 94 %	dobře 72 %	velmi dobře 82 %
výdej páry: maximální / střední teplota	+ / +	0 / 0	0 / --	-- / x	++ / ++	+ / +	++ / +
žehlení s napařováním	uspokojivě 52 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 40 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 55 %
kvalita vyžehlení: polyester / bavlna / džín	+ / 0 / 0	+ / 0 / -	+ / 0 / 0	0 / - / -	+ / 0 / -	+ / 0 / 0	+ / 0 / 0
odolnost vůči zanesení	velmi dobře 99 %	velmi dobře 97 %	velmi dobře 93 %	velmi dobře 86 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 42 %	nedostatečně 19 %
dlouhodobá zkouška	++	++	++	++	-	0	--
stálost výdeje páry	++	++	+	0	+	-	0
odolnost žehlicí desky	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 80 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	uspokojivě 54 %	velmi dobře 90 %
obsluha	dobře 67 %	dobře 65 %	dobře 62 %	dobře 68 %	dobře 70 %	uspokojivě 47 %	dobře 66 %
rychlost výroby páry (max. teplota)	++	++	++	++	++	++	++
návod k použití	-	0	+	0	-	-	0
zapnutí a zahřátí	+	+	+	+	+	+	+
přívodní kabel	++	++	++	++	++	0	++
ukazatel stavu vody / plnění a vyprazdňování	0 / ++	- / ++	- / 0	+ / +	0 / ++	- / --	- / ++
světelná kontrolka / nastavení termostatu	++ / +	+ / 0	+ / +	++ / x	- / ++	+ / +	0 / +
ovládací prvky / ovládání pohybu žehličky	0 / +	0 / +	0 / ++	++ / --	++ / 0	- / 0	0 / ++
skluz / tvar žehlicí desky	++ / ++	++ / 0	+ / ++	++ / ++	++ / +	++ / 0	++ / +
riziko popálení	++	++	++	++	++	++	++
čištění a odvápňování / skladování	0 / ++	- / ++	+ / --	x / ++	+ / ++	- / 0	- / ++
vybavení							
změřený maximální výkon (W)	2000-2400	1930-2300	1830-2200	2180-2600	2010-2400	1830-2200	2010-2400
hmotnost (kg)	1,8	1,5	1,5	2,2	1,7	1,2	1,7
změřený objem zásobníku vody (l)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
ukazatel stavu vody	x	✓	✓	✓	x	x	✓
délka přívodního kabelu (m) / uložení kabelu	3,0 / ✓	1,8 / ✓	1,9 / x	2,6 / ✓	2,0 / ✓	1,8 / ✓	2,0 / ✓
materiál žehlicí desky	teflon	smaltovaný hliník	teflon	teflon	smaltovaný hliník + palladium	teflon hliník	smaltovaný hliník
deklarovaný výdej páry: max. / konstant. (g/min)	100 / 35	115 / 30	90 / 30	x / 50	140 / 40	90 / 25	120 / 40
parní ráz	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
plynulý výdej páry	x	x	x	x	x	x	x
svislé napařování / kropení	✓ / ✓	x / ✓	✓ / ✓	✓ / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓
automatické vypínání: ve svislé poloze / ve vodorovné poloze / při převrácení (min)	x / x / x	x / x / x	x / x / x	8,0 / 3 / 3	x / x / x	x / x / x	x / x / x
samočistící	✓	x	x	x	x	x	x
výrobce doporučená frekvence čištění	dva týdny	měsíc	dva týdny	po každém použití	měsíc	x	měsíc

klíč:

++ + 0 - --

velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100-80 %

dobře 79-60 %

uspokojivě 59-40 %

dostatečně 39-20 %

nedostatečně 19-0 %

vysvětlivky:

✓ ano x ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

Solac CVG9900	Electrolux EDB9040 Esafety	Solac PV2010 VOLTA 2400	Fagor PL2405 ALISSA	Tristar ST8227	Fagor PL2230	Datart Proline / / PL260	Moulinex IM3150 Maestro 50	Imatec 9329 Titanox K 109	Solac CVG9605 New Electronic Evolution
2830	1310	780	740	510	670	400	620	510	2030
uspokojivě 46 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 41 %	dostatečně 38 %	dostatečně 36 %	dostatečně 36 %	dostatečně 30 %	dostatečně 28 %	dostatečně 28 %
velmi dobře 97 %	dobře 79 %	dobře 62 %	dostatečně 36 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 45 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 45 %	dobře 64 %
++ / ++	++ / -	+ / +	0 / --	0 / 0	0 / -	0 / --	+ / 0	0 / -	+ / +
uspokojivě 47 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 46 %	uspokojivě 48 %	dostatečně 30 %	uspokojivě 42 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 37 %
+ / 0 / -	0 / 0 / 0	+ / - / -	+ / 0 / -	+ / - / 0	+ / 0 / -	- / - / -	0 / 0 / -	0 / - / -	+ / - / -
nedostatečně 18 %	nedostatečně 10 %	dostatečně 34 %	dostatečně 24 %	nedostatečně 16 %	nedostatečně 17 %	dostatečně 31 %	nedostatečně 7 %	nedostatečně 6 %	nedostatečně 0 %
--	--	0	-	--	--	-	--	--	--
0	-	--	-	--	-	-	--	--	--
velmi dobře 100 %	velmi dobře 80 %	uspokojivě 40 %	velmi dobře 100 %	velmi dobře 84 %	dostatečně 34 %	dostatečně 24 %	dostatečně 20 %	dostatečně 20 %	uspokojivě 54 %
dobře 65 %	dobře 66 %	uspokojivě 48 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 52 %	uspokojivě 51 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 48 %
++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
+	-	+	-	-	-	0	0	-	0
+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
+	++	+	-	+	+	++	++	0	+
0 / -	++ / -	-- / -	0 / -	- / --	- / 0	- / -	-- / -	++ / --	0 / -
++ / +	++ / ++	+ / 0	0 / +	- / --	+ / +	+ / -	0 / 0	- / +	0 / +
+ / 0	0 / 0	- / 0	- / 0	- / 0	- / +	0 / +	0 / +	- / 0	- / -
++ / ++	+ / ++	++ / 0	++ / ++	+ / +	++ / 0	- / 0	+ / 0	++ / 0	++ / +
++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
++ / ++	++ / ++	0 / -	+ / -	+ / 0	+ / -	+ / --	-- / -	x / -	- / +
2020-2400	2400	2050-2400	2400	2200	1800-2200	2000-2400	1920-2300	1840-2000	2020-2400
2,0	2,2	1,4	1,5	1,3	1,5	1,3	1,6	1,4	2,4
0,3	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4
x	✓	x	x	✓	x	✓	✓	x	x
2,6 / ✓	3,0 / ✓	1,9 / ✓	1,8 / ✓	1,9 / x	1,8 / ✓	1,8 / x	2,5 / ✓	1,8 / ✓	2,7 / ✓
x	teflon	x	teflon	teflon	nerez	nerez	nerez	nerez	nerez
60 / 35	130 / x	90 / 30	85 / 35	55 / 18,5	80 / 35	50 / 30	80 / 30	60 / 15	x / 40
x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x
x	x	x	x	x	x	x	x	x	✓
✓ / x	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	✓ / ✓	x / ✓
3,0 / 3 / 3	8,0 / 5,5 / 5,5	x / x / x	x / x / x	x / x / x	x / x / x	x / x / x	x / x / x	x / x / x	3,0 / 3 / 3
x	x	x	✓	✓	✓	x	x	x	x
x	x	měsíc	měsíc	dva týdny	měsíc	10-15 dní	měsíc	x	x

 vítěz testu
 výhodný nákup

Test Napařovací žehličky

Philips GC3320/02
cena: 910 Kč
dobře (78 %)

Tefal FV3840C0 Supergliss
cena: 920 Kč
dobře (76 %)

Philips GC2710/02 ComfortCare
cena: 730 Kč
dobře (72 %)

Philips GC5050/02
Perfect Care Xpress
cena: 3015 Kč
dobře (67 %)

Tefal FV5350 Aquaspeed
cena: 1520 Kč
dobře (60 %)

Bosch TDA2610 Sensixx B1
cena: 660 Kč
uspokojivě (47 %)

Tefal FV4770C0 Ultragliss
cena: 1070 Kč
uspokojivě (47 %)

Solac CVG9900
cena: 2830 Kč
uspokojivě (46 %)

Electrolux EDB8040 5safety
cena: 1310 Kč
uspokojivě (42 %)

Solac PV2010 VOLTA 2400
cena: 780 Kč
uspokojivě (42 %)

Fagor PL2405 ALISSA
cena: 740 Kč
uspokojivě (41 %)

Tristar ST8227
cena: 510 Kč
dostatečně (38 %)

Fagor PL2230
cena: 670 Kč
dostatečně (36 %)

Datart Proline / PI260
cena: 400 Kč
dostatečně (36 %)

Moulinex IM3150 Maestro 50
cena: 620 Kč
dostatečně (30 %)

Imetec 9329 Titanox K 109
cena: 510 Kč
dostatečně (28 %)

Detailní výsledky dalších 27 žehliček a parních stanic na www.dtest.cz

Na www.dtest.cz/zehticky najdete i další výrobky, které jsme testovali v roce 2011, detailnější hodnocení zkoušek a přehled vybavení. Žehličky lze třídit a řadit podle různých kritérií a vzájemně porovnávat. Výsledky jsou přístupné předplatitelům.

Solac CVG9605
New Electronic Evolution
cena: 2030 Kč
dostatečně (28 %)

cení (zhruba dvě pětiny) byla v testu nejdůležitější schopnost přístroje odolat vodnímu kameni. Vytváří ho povětšinou tvrdá voda, která teče z vodovodních kohoutků. Ukázalo se, že odborníky v tomto směru jsou žehličky značky Philips; všechny modely zařazené v testu dosáhly velmi dobrého hodnocení. Také Tefal FV3840CO dopadl velmi dobře. Jinak převážná většina zkoušených žehliček skončila velmi špatně. Obecně platí, že pokud má žehlička komoru na výrobu páry z nerezů nebo je takzvaně potahovaná, nemá se zanášením vodním kamenem problém.

Jak ukazují výsledky, jestli žehlička má, nebo nemá samočisticí mechanismus, nerozhoduje o celkové odolnosti vůči zanesení. Ani interval čištění doporučený výrobcem nehraje velkou roli. Důležitá je metoda. Nejúčinnější je takzvaný teplotní šok (thermal shock), kdy se za pomoci odvěpňovací ventili pustí do rozpálené komory na výrobu páry větší množství studené vody. Na stejném principu, ale méně efektivně funguje odvěpňovací tlačítko. Některé přístroje jsou vybaveny kazetou na zachycování vodního kamene; lépe fungují a praktičtější jsou ty, které lze vyjmout. Proč je odstraňování vodního

kamene tak důležité? Protože kvůli jeho přibývání v útrokách žehličky klesá její schopnost vydávat páru.

O namoženou ruku a zničené oblečení nestojím

Všechny testované žehličky splnily svoji hlavní funkci, nazvěme ji pohotovost použití. Rychlost uvedení do provozu i rychlost výroby páry zvládly dobře. V otázce běžné obsluhy zahrnující nastavení termostatu, plnění, vyprazdňování nebo informace o stavu vody je na tom nejhůř model Tristar, ostatní mají větší či menší problémy. Také čištění a odvěpňování dělalo několika modelům problémy - největší Moulinexu.

Pro pohodlné žehlení je důležitá hmotnost žehličky. Čím bude lehčí, tím méně vás bude bolet celá paže. Jak jsme zjistili, přístroje o hmotnosti dva kilogramy a vyšší už byly těžké. Pohyb žehličky po látce neboli „skluz“ se také projeví na komfortu používání. Souvisí s povrchem žehlicí desky, respektive s použitým materiálem. Vybírejte takzvané potahované žehlicí desky, nejčastěji teflonem, nebo keramické (označení Inox glissée, Optinox, Inox nebo Airglide Precision).

V nabídce jsou také nerezové žehlicí desky (označení Ultragliss, Supergliss, Durillium, Anodilium, Ceralon, Saphir, Satin, Careeza a jiné), ovšem některé už měly špatně hodnocený skluz, například Datart Proline. Navíc tento materiál je náchylnější k poškození - všechny žehličky s deskou z nerezů jsme z tohoto hlediska ohodnotili pouze dostatečně, jediný Solac CVG9605 dostal průměrnou známku. Odolnost materiálu žehlicí desky je důležitá, protože pokud se poškrábe, oblečení se k ní bude lepit a ničit. Navíc deska půjde hůř čistit. V tomto směru je nejhorší hliník.

Parní stanice

V mnoha domácnostech nahradily klasické napařovací žehličky parní stanice. Jejich princip je takový, že pára se vytváří v odděleném zásobníku a do žehličky je přiváděna pomocí hadice. Jednou z hlavních výhod parních stanic je větší zásobník na vodu - žehličky mají objem nádobky průměrně 0,3 litru, zatímco stanice zhruba 1,5 litru, a díky tomu odpadá nutnost neustále doplňovat vodu. Díky oddělenému zásobníku na vodu je navíc žehlička parní stanice

➤ str. 44

Test Parní stanice

parní stanice

	Tefal GV7096 Express Compact Anti-Calc	Philips GC9230/02 PerfectCare	Tefal GV7460 Express Anti-calc	Tefal GV8461 Pro Express Turbo Anti-Calc Autoclean	Philips GC8330/02 SteamGlide	Rowenta DG8820 Pro Perfect	Domo DO70625
průměrná cena (Kč)	4740	6970	5770	6440	4230	5900	2580
celkové hodnocení	velmi dobře 80 %	dobře 77 %	dobře 77 %	dobře 77 %	dobře 75 %	dobře 74 %	dobře 71 %
výdej páry	velmi dobře 93 %	dobře 70 %	velmi dobře 88 %	velmi dobře 82 %	velmi dobře 93 %	velmi dobře 86 %	velmi dobře 82 %
výdej páry: maximální / střední teplota	++ / ++	X / +	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++
žehlení s napařováním	dobře 62 %	dobře 62 %	uspokojivě 55 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 49 %	uspokojivě 59 %
kvalita vyžehlení: polyester / bavlna / džín	+ / + / O	+ / + / +	+ / O / O	+ / O / O	+ / O / O	O / O / O	+ / + / O
odolnost vůči zanesení	velmi dobře 98 %	velmi dobře 93 %	velmi dobře 97 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 98 %	velmi dobře 97 %	velmi dobře 92 %
délková zkouška	++	++	++	++	++	++	++
množství páry	++	+	++	+	++	++	+
odolnost žehlicí desky	velmi dobře 90 %	dostatečně 21 %	velmi dobře 90 %	velmi dobře 90 %	dobře 70 %	dobře 70 %	dostatečně 28 %
obsluha	dobře 66 %	dobře 76 %	dobře 61 %	dobře 67 %	uspokojivě 59 %	uspokojivě 57 %	uspokojivě 57 %
rychlost výroby páry (max. teplota)	+	++	+	+	+	+	+
návod k použití	O	+	O	O	O	—	—
zapnutí a zahřátí	O	O	—	O	O	—	O
přívodní kabel a parní hadice	+	+	+	+	+	O	O
ukazatel stavu vody / plnění a vyprazdňování	+ / O	++ / ++	O / —	— / ++	+ / +	+ / +	+ / —
světelná kontrolka / nastavení termostatu	O / +	++ / X	+ / +	++ / +	+ / O	O / O	+ / O
ovládací prvky / ovládání pohybu žehličky	++ / O	++ / +	+ / O	++ / +	+ / O	++ / ++	++ / O
skluz / tvar žehlicí desky	++ / +	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / ++	++ / +
riziko popálení	++	++	++	++	O	—	++
čištění a odvápnění / skladování	++ / ++	++ / +	++ / ++	++ / ++	— / +	+ / —	— / +
vybavení							
změřený maximální výkon (kW)	2200	2000–2400	2200	2200	2000–2400	2200	2000–2400
celková hmotnost bez vody (kg)	4,413	5,027	4,843	5,626	5,022	5,002	4,819
hmotnost žehličky (kg)	1,0	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	0,9
délka přívodního kabelu (m) / uložení kabelu	1,9 / ✓	1,8 / ✓	1,9 / ✓	1,8 / ✓	1,8 / ✓	2,0 / ✓	2,0 / ✓
délka parní hadice (m) / uložení hadice	1,8 / ✓	1,9 / ✓	1,7 / ✓	1,9 / ✓	1,9 / ✓	1,8 / ✓	1,9 / ✓
změřený objem zásobníku na vodu (l)	1,6	1,3	1,5	1,7	1,3	1,4	1,8
ukazatel stavu vody	X	✓	X	✓	✓	✓	✓
vyjímatelná nádoba na vodu	X	✓	X	✓	✓	✓	✓
parní ráz / plynulý výdej páry	X / X	✓ / X	X / X	✓ / X	✓ / ✓	X / X	X / X
parní tryska / umístění parní trysky	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X	X / X
materiál žehlicí desky	smaltovaný hliník	teflon	smaltovaný hliník	smaltovaný hliník + Palladium	teflon	nerez	teflon
deklarovaný výdej páry: max. / konstant. (g/min)	X / 120	240 / 120	120 / 120	260 / 120	180 / 120	X / 120	110 / 110
automat. vypínání při zastavení páry (min) ¹⁾	X	10	X	8	X	X	10
výrobce doporučená frekvence čištění	světelný indikátor	měsíc nebo 10 použití	světelný indikátor	světelný indikátor	měsíc nebo 10 použití	světelný indikátor	světelný indikátor
samočistící / úsporný mód	X / ✓	X / X	X / ✓	X / ✓	X / ✓	X / ✓	✓ / X
vypouštěcí uzávěr / indikátor čištění	na straně / ✓	na straně / ✓	na straně / ✓	na straně / ✓	na straně / ✓	na straně / X	vespod / ✓

klíč:

++ + O — —
velmi dobře ↔ nedostatečně

rozpětí hodnocení:

velmi dobře 100–80 %
dobře 79–60 %
uspokojivě 59–40 %
dostatečně 39–20 %
nedostatečně 19–0 %

vysvětlivky:

✓ ano X ne

Některá hodnocení mohou být limitována.

Při shodném hodnocení kvality pořadí podle abecedy.

¹⁾ Funkci automatického vypnutí při pádu samotné žehličky parní stanice nemají.

Philips GC8620/02 Perfect Care Aqua	Hoover SRD4107	Domo DO7071S	Domo DO7074S
5060	4510	2000	2170
dobře 69 %	dobře 64 %	dobře 62 %	uspokojivě 46 %
uspokojivě 55 %	uspokojivě 41 %	dostatečně 34 %	velmi dobře 87 %
○ / ✕	○ / –	– / –	++ / ++
uspokojivě 53 %	uspokojivě 45 %	uspokojivě 53 %	uspokojivě 49 %
+ / ○ / ○	○ / ○ / ○	+ / ○ / ○	○ / ○ / ○
velmi dobře 86 %	velmi dobře 91 %	dobře 77 %	uspokojivě 43 %
++	++	++	○
○	+	---	○
nedostatečně 10 %	uspokojivě 50 %	uspokojivě 40 %	dostatečně 20 %
dobře 71 %	uspokojivě 47 %	uspokojivě 56 %	uspokojivě 47 %
++	+	+	++
+	+	–	–
○	○	–	–
+	–	○	○
++ / –	– / –	○ / ++	○ / ○
++ / ✕	○ / –	○ / ○	+ / ○
++ / ++	+ / –	++ / ++	○ / ○
++ / ++	++ / ○	++ / +	++ / +
○	++	---	---
++ / ○	– / +	++ / ---	++ / ---
2000–2400	2100	2020	2000–2400
4,355	6,056	3,768	3,749
1,1	1,5	1,0	1,3
1,9 / ✓	2,0 / ✓	1,9 / ✕	1,7 / ✕
1,6 / ✓	1,6 / ✓	1,6 / ✕	1,7 / ✕
2,1	1,1	1,0	0,9
✓	✓	✓	✓
✕	✓	✓	✓
✓ / ✕	✕ / ✕	✓ / ✕	✕ / ✕
✕ / ✕	1 / na straně	✕ / ✕	✕ / ✕
teflon	teflon	hliník	hliník
180 / 120	110 / 110	✕ / 70	✕ / 90
10	✕	✕	✕
světelný indikátor	2 měsíce	6 měsíců	4–6 měsíců
✕ / ✓	✓ / ✕	✕ / ✕	✕ / ✓
na straně / ✓	na straně / ✕	✕ / ✕	✕ / ✕

 vítěz testu
 výhodný nákup

Tefal GV7096
 Express Compact Anti-Calc
 cena: 4740 Kč
 velmi dobře (80 %)

Philips GC9230/02 PerfectCare
 cena: 6970 Kč
 dobře (77 %)

Tefal GV7450 Express Anti-calc
 cena: 5770 Kč
 dobře (77 %)

Tefal GV8461 Pro Express Turbo
 Anti-Calc Autoclean
 cena: 6440 Kč
 dobře (77 %)

Philips GC8330/02 SteamGlide
 cena: 4230 Kč
 dobře (75 %)

Rowenta DG8820 Pro Perfect
 cena: 5900 Kč
 dobře (74 %)

Domo DO7082S
 cena: 2680 Kč
 dobře (71 %)

Philips GC8620/02
 Perfect Care Aqua
 cena: 5060 Kč
 dobře (69 %)

Hoover SRD4107
cena: 4510 Kč
dobře (64 %)

Domo DO7071S
cena: 2000 Kč
dobře (62 %)

Domo DO7074S
cena: 2180 Kč
uspokojivě (46 %)

lehčí, nejtěžší vážila 1,5 kilogramu, takže práce s ní je jednodušší.

S větším objemem vody souvisí také větší výdej páry, a to znamená pohodlnější a rychlejší práci; některé látky pak totiž stačí vyžehlit jen z jedné strany. Tím jsme se dostali k druhé hlavní výhodě. Parní stanice lépe žehlí. Zatímco nejlepší žehličky se s hodnocením dostaly jen těsně nad průměr, parní stanice jsou tam téměř všechny a ty nejlepší dosáhly dokonce na „dobře“. To se odráží na kvalitě vyžehlení jednotlivých materiálů – ani džíniny nedělaly problémy. Stanice Domo DO7074S a Hoover SRD4107 sice vydají nejméně páry, ale v hodnocení vyžehlení nijak zvlášť nezaostávají.

Vodní kámen? Neznám. Hadice? Není moje.

Parní stanice, s nadsázkou řečeno, strčily napařovací žehličky do kapsy v oblasti odolnosti vůči vodnímu kameni. Pouze stanice Domo DO7074S dostala špatné hodnocení, jinak drtivá většina dopadla velmi dobře. Také běžná obsluha parních stanic se nám zdála lepší a pohodlnější než v případě žehliček. Na chvostu skončila stanice Hoover.

Ovšem abychom nepěli jen chválu, našli jsme i některé nevýhody parních stanic. Uvedení do provozu je pomalejší, protože se velký zásobník déle ohřívá. Manipulace s celým zařízením je náročnější, protože v průměru váží pět kilo a navíc „na vás bude útočit“ minimálně čtyřmetrová hadice. Odolnost žehlicí desky je mnohem nižší než u klasických napařovacích žehliček, navíc ani tetlon nezaručí vyšší odolnost; nejlépe vychází povrch žehlicí desky ze smaltovaného hliníku.

Žehlička, nebo „parníčka“?

Pomineme-li trochu horší komfort při manipulaci, větší prostorovou náročnost a pomalejší start a naopak budeme vycházet asi z toho nejpodstatnějšího, tedy ze schopnosti dobře vyžehlit prádlo, jsou parní stanice prostě lepší. Na druhou stranu i klasická napařovací žehlička nozkazí svému „jménu“ pověst, ale tady je potřeba nepodcenit výběr. ✕

➕ Žehlička Philips GC5050/02 Perfect Care Xpress v určitých hodnoceních vyčnívá, v jiných výrazně zaostává. Důvodem je výrobcem udávaný automatický systém, který nastavuje teplotu i množství páry podle typu tkaniny. Jak jsme ale zjistili v laboratoři, princip je spíše v tom, že žehlička nikdy není rozpálena natolik, aby mohla poškodit i jemnější látky. Při žehlení ji sice pomáhá velké množství vydané páry (kolem 50 g/mín), ale ani to nestačí na „těžší“ materiály – polyester/bavlnu zvládne ještě průměrně, ale jak s čistou bavlnou, tak s džínami má problém.

ⓘ Test odolnosti vůči zanesení vodním kamenem probíhá dlouhých 252 hodin, takže 10,5 dne. Pro žehličky je dynamický, takže se s nimi pohybuje na speciálním rameni, pro stanice je statický a jde jen o výdej páry. Ten probíhá v několika po sobě jdoucích cyklech. Žehlička vždy sepne a potom vypne (5 sekund zapnuto / 15 sekund vypnuto), to se opakuje do vyčerpání zásobníku, potom žehlička vychladne, doplní se a proces se opakuje. V průběhu se čistí podle instrukcí výrobce nebo podle světelné indikace. Test se hodnotí jednoduše podle toho, jak dlouho žehlička vydrží vydávat páru, než její objem klesne pod stanovenou hranici. Nejhorší model vydržel nepřetržitě vydávat páru pouhých 42 hodin, průměr byl kolem 100 hodin.

Právo Přenesení telefonního čísla

Nevyhovují vám služby stávajícího telefonního operátora? Chtěli byste využívat služeb jiného, ale obáváte se procesu přenesení stávajícího telefonního čísla k novému operátorovi? Objasníme vám, jak celý proces vypadá, co obnáší a kolik (ne)bude stát.

O možnosti zachovat si své stávající telefonní číslo i při změně operátora již slyšela zřejmě většina z nás. Takzvaná přenositelnost telefonních čísel není mezi českými telefonními operátory žádnou novinkou. Najde se však stále velké množství zákazníků, kteří považují přenesení telefonního čísla k novému operátorovi za drahou službu. Pokud patříte do této skupiny, vězte, že tomu tak již dnes není, a to zejména v důsledku legislativních změn iniciovaných Evropskou unií. Účelem těchto změn bylo dosažení větší liberalizace trhu s telekomunikačními službami telefonních operátorů, což vedlo k větší konkurenceschopnosti na trhu s telekomunikacemi. Do té doby totiž byli zákazníci silně motivováni zůstat u stávajících telefonních operátorů.

Pokud jde o přenositelnost mobilního telefonního čísla, je třeba si uvědomit, že se jedná ryze o zachování čísla, nikoli služeb, které zákazník u původního operátora využíval. Stejně tak se netýká ani karty SIM, bonusových bodů, kreditu ani jiných výhod. Při přechodu k ji-

nému operátorovi tedy zákazník získá novou kartu SIM se stejným číslem, jaké měl doposud.

V důsledku přenositelnosti však lze např. přecházet mezi předplacenou kartou a paušálním programem nebo z nejvyššího tarifu původního operátora na nejnižší tarif operátora nového. Není však možné přenášet telefonní čísla mobilních telefonů na pevné telefonní linky a opačně.

Proces přenesení mobilního telefonního čísla podrobně

Účastník se obrátí na svého budoucího mobilního operátora a sdělí mu, že má zájem o čerpání jeho služeb a o přenesení svého stávajícího telefonního čísla.

Budoucí operátor si ověří, zda je zamýšlené telefonní číslo převoditelné, zadá do systému sloužícího k přenášení čísel (společného pro všechny operátory) objednávku a vygeneruje účastníkovi tzv. kód objednávky pro přenesení čísla. Ten slouží k identifikaci požadavku.

Nyní musí účastník vůči stávajícímu operátorovi do 10 pracovních dnů (ode dne učinění objednávky) projevit vůli směřující k ukončení nebo dalšímu nepokračování uzavřené smlouvy. Pokud tak v této lhůtě nečiní, objednávka přenesení čísla se automaticky stornuje.

Stávající operátor následně prověří oprávněnost přenosu čísla. Za určitých výjimečných okolností může totiž objednávku na přene-

sení čísla odmítnout (např. nebyla-li provedena úspěšně autorizace účastníka, není-li číslo dle zvláštního právního předpisu převoditelné, není v síti stávajícího operátora aktivní nebo je evidováno jako odcizené).

Nebyla-li objednávka při prověření odmítnuta, považuje se za ověřenou. Výsledek prověření objednávky je stávající operátor povinen sdělit jak budoucímu operátorovi, tak účastníkovi bez zbytečného odkladu. V případě předplacených karet tak musí učinit do dvou provozních hodin a v případě písemné smlouvy do tří pracovních dnů od obdržení požadavku.

Po sdělení kladného výsledku prověření objednávky je stávající operátor povinen uvolnit požadované číslo k přenesení.

Na základě toho si budoucí operátor a účastník si naplánují den přenesení čísla tak, aby k němu došlo nejpozději do 14 pracovních dnů od uvolnění čísla.

Budoucí operátor poté informuje nejméně jeden pracovní den před plánovaným přenesením stávajícího operátora, že přenesení bude provedeno ke sjednanému datu. Od tohoto okamžiku již proces přenosu čísla nelze zastavit.

Před okamžikem přenesení čísla ukončí stávající operátor dodávku služeb a nový operátor ji zahájí. Doba mezi tím nesmí být delší než šest hodin a musí se vejít do období mezi půlnocí a šestou hodinou ranní v den přenesení čísla. Po

www.dtest.cz/tarify

Nyní, když víte, jak přenést své telefonní číslo, můžete si za pomoci naší kalkulačky vybrat pro vás nejvýhodnější mobilní tarif bez ohledu na operátora.

tuto dobu musí být zachována funkčnost tísňového volání na linku číslo 112.

Jak dlouho může převod trvat a kolik to stojí?

Celý proces bude trvat v závislosti na spolupráci zákazníka s operátory zhruba 14 dnů, ve složitějších případech až měsíc (budete-li užívat u budoucího operátora předplacené karty, může být lhůta kratší – již od jednoho týdne). Potom nastane den D, kdy má dojít k samotnému přenosu. Službu přenosu telefonního čísla (mobilního i pevné linky) jsou operátoři povinni poskytovat bezplatně.

Proces přenesení telefonního čísla pevné linky je velmi podobný, liší se ve své podstatě pouze délkou lhůt pro vyřízení dílčích kroků v procesu přenosu čísla.

Chystané změny

V listopadu loňského roku informoval Český telekomunikační úřad o vydání nového opatření obecné povahy č. OOP/10/10.2012-12. Mezi nejvýznamnější změny patří zkrácení lhůty pro přenesení čísla na čtyři pracovní dny, a to jak v pevných, tak v mobilních sítích. Účinnost těchto změn ovšem nastává až od 1. září 2013. ✕

Informační servis

Vyrobena v EU?

U jídla to nestačí

Zajímá vás při nákupu potravin, v jaké zemi byly vyrobeny? Tato informace je důležitá pro sedmdesát procent spotřebitelů, jak ukázal průzkum Evropské spotřebitelské organizace BEUC.

Vadí vám, když se při nákupu potravin marně pídíte po konkrétní zemi jejich původu a na obalu najdete pouze označení vyrobeno v EU? Nejste sami, jak zjistil exkluzivní průzkum Evropské spotřebitelské organizace BEUC na téma důležitost země původu při výběru nakupovaných potravin.

Sedmdesát procent dotázaných spotřebitelů považuje za důležité vědět, z jaké země pocházejí potravinové výrobky na pultech obchodů. Pouze pro tři procenta spotřebitelů je takový údaj zcela nedůležitý.

Při nákupu je původ potravin dokonce důležitějším kritériem než jejich vzhled a jejich význam pro zdravou výživu. Naopak větší důležitost než původ potravin má pro jejich výběr chuť, cena, snadnost přípravy a čerstvost. V pořadí důležitosti tak původ potravin získal páté místo z 11 zkoumaných hledisek, která rozhodují o tom, jaké potravinářské zboží skončí v nákupních koších.

Různé země, podobné odpovědi

Průzkum proběhl loni v červenci a BEUC nyní koncem ledna s jeho výsledky seznámil partnerské spotřebitelské organizace včetně sdružení dTest. Při průzkumu

byly použity dotazníky jednotného znění, které byly předloženy respondentům ve čtyřech zemích, a to ve Francii, Polsku, Rakousku a Švédsku.

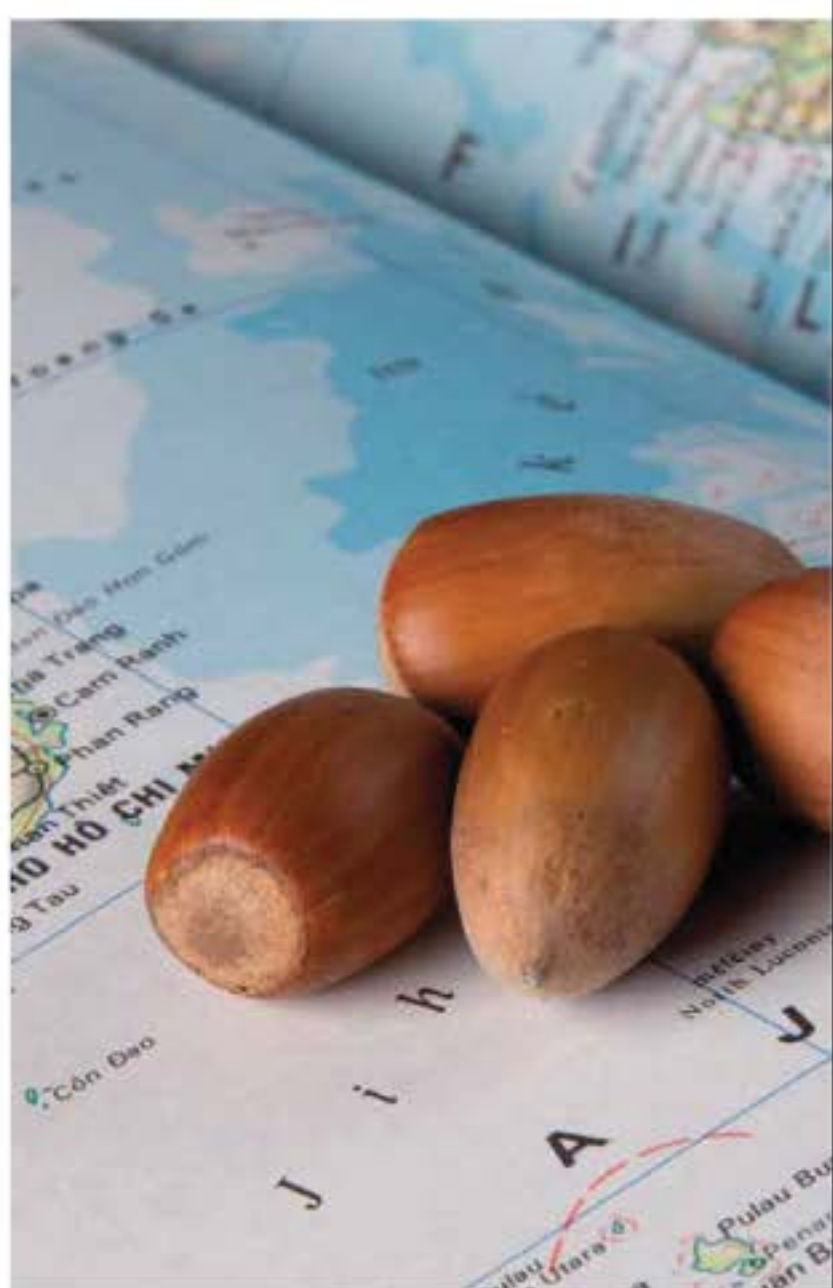
Výběr zemí byl zvolen tak, aby mezi nimi byly starší i novější členové EU a také státy malé i velké. V každé z těchto čtyř zemí odpovědělo přes tisíc lidí, dohromady to bylo 4200 respondentů. Průzkum vedly profesionální agentury sledující veřejné mínění a vzorek dotázaných byl vybrán podle zásad reprezentativnosti ve věku od 16 do 64 let, různého vzdělání, profese a velikosti bydliště.

Co průzkum ukázal? Spotřebitele nezajímá, zda potravina pochází z EU či odjinud, ale chtějí znát přímo zemi, odkud je a dokonce by uvítali i konkrétní region původu. Tento přístup byl stejný ve všech zkoumaných zemích.

Nejzvědavější jsou Švédové

Devadesát procentům, tedy drtivě většině spotřebitelů nestačí, když je jako původ výrobku uvedeno pouze „EU“ nebo „mimo EU“, což může odpovídat jakémukoli místu na světě. Tak absurdní označení nemá žádnou informační hodnotu a spíše vypadá jako výsměch spotřebitelům. Připomeňme, že dTest se s takto mlhavými informacemi o původu potravin setkal při testování medu nebo panenského olivového oleje.

Průzkum dále zjistil, že lidé ve všech čtyřech zemích

chtějí na obalu najít konkrétní zemi původu především u masa, mléka, ryb, ovoce a zeleniny a také u cukru, mouky a soli. O původ masa, mléka, ryb a ovoce či zeleniny se zajímají i tehdy, když je pouze jednou ze součástí potravinového výrobku. To znamená, odkud jsou například zvířata, jejichž maso je

v salámech, kde vyrostlo ovoce v prodávaném džemu, anebo jaký původ má mléko v jogurtech.

Nejzvědavější, pokud jde o zemi původu, jsou Švédové; tato informace byla důležitá pro 78 procent dotázaných. Naopak nejmenší důležitost zemi původu přikládali v průzkumu Francouzi. O tuto

informaci se při nákupu zajímá polovina dotázaných francouzských spotřebitelů. To se dá vysvětlit tím, že Švédové značnou část potravinového sortimentu do svého severského státu dovážejí, zatímco Francouzi mohou v zásadě předpokládat, že konzumují to, co se u nich vypěstovalo.

Potraviny s rodokmenem

K zvědavosti vedou spotřebitele nejrůznější důvody. V první řadě si zemi původu spojují s kvalitou a bezpečností potravin. Pokud se navíc potravina dováží z daleka, předpokládají, že už bude méně čerstvá, než ta zblízka. Dále do rozhodování zasahuje environmentální aspekt, který může být v mnoha ohledech spjat s místem původu potravin. Část spotřebitelů by dokonce ráda našla na potravinách také informaci o konkrétní lokalitě dané země, protože považuje za vhodné podporovat místní ekonomiku.

Pro maso by se mělo stát vzorem současné značení hovězího. To znamená, aby i na ostatních druzích masa byly údaje o tom, kde se zvíře narodilo, v jaké zemi bylo vykrmeno, kde bylo poraženo a zpracováno. Obdobně detailní údaje o původu očekávají spotřebitelé u výrobků z ovoce a zeleniny, aby z informací o jejich původu našli nejen zemi výrobce, ale i to, kde byly zpracované plodiny vypěstovány.

Čeští spotřebitelé se k těmto otázkám mohli vyjádřit vloni v červenci na internetových stránkách dTestu. Této ankety se účastnilo 1917 zájemců z řad předplatitelů i příznivců dTestu, z nichž 89 procent považovalo zemi původu na potravinách za důležitou informaci. Co do pořadí důležitosti byla země původu na třetím místě za chutí a čerstvostí. Cena potravin skon-

čila s důležitostí 70 procent až na pátém místě v pořadí.

Hlavní zjištění a doporučení BEUC z průzkumu lze shrnout takto: Značení původu by se mělo stát povinným pro veškeré druhy masa, včetně masa použitého jako součást zpracované potravin. Stejně zásady by měly platit i pro mléko a výrobky z něj. Dále pro jednosložkové výrobky jako je cukr, sůl, mouka a také pro čaj a kávu a pro složky, které tvoří více než 50 procent potravinového výrobku.

Zájem spotřebitelů o původ potravin je silný a všeobecný. Toto zjištění by se podle organizace BEUC mělo stát klíčovým marketingovým poselstvím pro výrobce potravin. Měl by to být také podnět Evropské komise ke změně potravinářské legislativy.

Pravdou je, že určité zlepšení informační mlhy by mělo nastat v polovině prosince 2014. V té době v unijních státech začne platit povinnost uvádět zemi původu nejen na hovězím, ale také na vepřovém, drůbežím, kozím či skopovém masu a na mléce. Členským státům to ukládá Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům. Zveřejňovat by se měla také země původu mléka na výrobcích, kde jeho podíl překračuje 50 procent. Konkrétní detaily však Evropská komise dosud nezveřejnila. ✕

BEUC oslavil padesátiny

Evropská spotřebitelská organizace, známá pod zkratkou BEUC, sídlí v Bruselu, kde zastřešuje 40 národních spotřebitelských sdružení ze 30 zemí Evropy (za ČR je součástí dTest). Hlavní poslání organizace výstižně charakterizuje její motto: BEUC – Spotřebitelský hlas v Evropě. Ten je slyšet již od roku 1962, kdy vznikla, tedy již přes půl století. BEUC si pro svou činnost v prosazování spotřebitelských práv stanovila osm hlavních priorit, z nichž jednou je právě kvalita potravin. K dalším sledovaným prioritám patří například spotřebitelské smlouvy, bezpečnost průmyslových výrobků, finanční služby nebo ceny energie.

Finance Spoření s kalkulačkou v ruce

Kdo šetří, má za tři.
A někdy taky za dva nebo
sotva za jednoho. Vybírat
spořicí účet či termi-
novaný vklad jen podle de-
klarované úrokové míry
může být velmi ošidné.
Část peněz padne na po-
platky a ani samotné
úroky se všude nepočítají
stejně. Přitom, zvláště
u dlouhodobých úložek,
způsob výpočtu podstatně
ovlivní konečný výnos.

Spořicí účet je na první pohled jednoduchý produkt. Ovšem právě toto první zdání klame. Vypočítat zhodnocení na jednotlivých kontech je ve skutečnosti záležitost trochu vyšší matematiky. Ideální případ, kdy by se vložená částka navýšila o deklarovaná procenta, zkrátka neexistuje. I proto jsme vytvořili „společnou kalkulačku“, kterou najdete na webových stránkách www.dtest.cz/sporeni.

Pokud do kalkulačky zadáte požadovanou sumu, dost možná vás překvapí výsledky, které se mohou lišit od mnoha jiných srovnávačů nejenom v detailech. Čím to je? Právě komplexností výpočtu, který v sobě zahrnuje různé poplatky, daně a také odlišuje způsobů úročení.

Kde jsou moje procenta?

Pokud předpokládáte, že banka jednoduše zhodnotí váš vklad o deklarovaná procenta, čeká vás na konci spořicího cyklu nemilé překvapení. V extrémních případech se dočkáte nejenom zlomku předpokládané hodnoty, ale dokonce na spoření

doplatíte a nedostanete ani
celou vloženou částku.

Začneme poplatky. Zejména pokud nespočíte velké částky, mohou spolehlivě vymazat výhody jakéhokoliv "lákavého" produktu. Už poplatek za založení účtu se vám může vracet dlouhé měsíce. Pokud byste například za nový produkt zaplatili 200 korun a uložili si 10 000 korun, ani dvouprocentní úročení vám počáteční poplatek (kvůli daním) za rok nevrátí. Nejinak tomu bude, pokud poplatek splácíte průběžně ve formě měsíční platby za účet. Ukazuje se tedy, že poplatková politika je při volbě finančního domu přinejmenším stejně důležitá, jako slibované zhodnocení.

Za poplatek lze považovat i zdanění. Z každé koruny, kterou vám banka připiše na úrocích, musíte 15 haléřů odevzdat státu. Pokud si chcete výpočty zjednodušit, můžete tedy rovnou počítat s úrokovou mírou o 15 % nižší. Jestliže v nabídce vidíte jednorozhodnutí úročení, je to ve skutečnosti 0,85 %, pokud dvouprocentní, je to 1,7 % atd. Ke cti daňové soustavy slouží alespoň to, že se o daně nemusíte starat sami. Odvádí je rovnou banka ještě dříve, než vám peníze na účet připiše.

Působení poplatků je o to horší, čím dříve jsou vám z účtu strhávány. Jednoduše přijmete o úroky, které byste jinak za částku odpovídající poplatku dostali. A kvůli „kouzlu“ složeného úročení přijmete i o úroky z úroků, které by se k úsporám přidaly.

V poplatkové oblasti se

+ Bezpečné spoření
po celé EU

Rizika samozřejmě kromě dohledu eliminuje i pojištění vkladů. V bankách i družstevních záložnách platí jednotné pravidlo, že jsou vklady jedince plně pojištěné do výše 100 000 eur. Pozor, limit platí pro celý objem peněz u jednoho ústavu. Pokud u něj máte dva účty, zůstatky se sčítají a pokud by součet přesáhl 100 000 eur, zbytek pojištěný nebude.

Pojištění vkladů minimálně do výše 100 000 eur platí pro celou Evropskou unii, nejrůznější odnože zahraničních bank nevyjímaje. Jednotlivé národní fondy pojištění vkladů dokonce mají dohodu, že by v případě potřeby zahraniční banky zprostředkovaly domácím klientům výplatu pojistného. Nutné je ale podotknout, že k takovému případu v tuzemsku zatím nedošlo a na praktické ověření tedy čekáme.

Pokud uvažujete o vložení svých finančních prostředků do spořitelního družstva, doporučujeme podrobně se seznámit s jeho stanovami. Ty mohou určit povinnost člena družstva podílet se na krytí ztrát, nejvýše však do výše trojnásobku členského vkladu.

+

Denní připisování úroků skýtalo donedávna jednu nemalou výhodu. Ze zákona se totiž ve výpočtu daně zapokrouhlovalo na celé koruny směrem dolů (jak připsaný úrok, tak samotná daň). A díky velmi malým dílčím částkám, které generuje denní připisování, daň podstatně klesala, v extrémních případech i na nulu. Od 1. 1. 2013 ale nabyl účinnosti nový zákon, který nenechal tuto skulinu bez povšimnutí. Nic to nemění na tom, že je denní frekvence stále nejvýhodnější. Daňový „bonus“, který byl v podstatě legálním daňovým únikem, už ale nečekejte.

1

Spořicí účty někdy připomínají pásowce. „Spořicí pásowec“ je ale zvláště značně nevzhledný, jednotlivé partie mu totiž rostou nerovnoměrnou rychlostí. Banky nás často motivují k vyšším úložkám tak, že vklad do určité výše úročí nižší úrokovou mírou. Teprve zůstatek, který se přes stanovenou hranici „přehoupne“, úročí vyššími procenty. Takových hranic může být přitom víc najednou a rozdělí uloženou částku do více spořicích pásow.

nevyhnete ani členským vkladům, které musíte složit, pokud se rozhodnete spořit v družstevní záložně. Nic naplat, že se vám vrátí, jakmile se se záložnou rozloučíte. Stále jde o peníze, o které jste mohli navýšit vklad a dostali byste za ně úrok. V mnoha „kampeličkách“ je členský vklad symbolický, jednokorunový a ztráta počítaná v haléřích je tak zanedbatelná. Chcete-li však uložit „jen“ tisíce a členský vklad je ve stejných řádech, mějte se na pozoru. Ztracený úrok z členského vkladu se v takovou chvíli stává vysokým poplatkem.

Jednou za den, za měsíc nebo za rok?

Alespoň mlhavě si pojem „složené“ úročení vybaví snad každý. Je to princip, na kterém fungují nejenom spořicí a termínované účty, ale i nejruznější úvěry. Úroky se tak nepočítají jen z uložené nebo vypůjčené částky, ale i z úroků, které byly přičteny v minulém období. Zatímco u spoření je to efekt příjemný, u úvěrů na něj doplácíte. Právě proto se splácí tak dlouho například hypotéky.

Efekt složeného úročení je tím významnější, čím je spoření nebo úvěr delší. Ekvivalentem hypotéky je proto u spoření například zajištění na penzi, kdy v horizontu desítek let úroky (přesněji výnosy) několikanásobně převýší samotnou vloženou částku. Nikoliv nepodstatný je tento efekt i u několikaletého spoření. A čím déle chcete spořit, tím víc by vás mělo zajímat, jakým

způsobem banka úroky připsuje.

V zásadě se na trhu setkáte s denním, měsíčním, čtvrtletním, ročním a konečným připsováním úroků. S rostoucí frekvencí přirozeně roste i výhodnost spoření. Nejčastější je připsování měsíční, u termínovaných vkladů ale není výjimkou ani to, že úroky dostanete až na konci celého cyklu.

Poklidné české finanční vody

O českém bankovním trhu se tvrdí, že je nebývale stabilní a v porovnání se zbytkem Evropy a celého světa se Češi nemají čeho bát. Jenomže znamená to, že u nás žádná banka nemůže zbankrotovat? To by bylo příliš silné tvrzení. Už jenom proto, že většina bank je součástí nadnárodních celků a jejich hospodaření nutně ovlivňuje i malé středoevropské dcery.

Bankovní korporace fungují jako soustava propojených nádob. Přelévání peněz ze země do země je samozřejmě omezené zákony a bedlivě na něj dohlíží Česká národní

banka. Ovšem Češi se v krizi vrátili ke své spořivosti a o uložené peníze by byl v jiných zemích velký zájem, čemuž by odpovídala i tamní vysoká procenta na úvěrech. A takové úrokové rozdíly jsou pro banky nadmíru lákavé.

Ve výše popsaných souvislostech byste si proto měli všimnout, na základě čeho v Česku podniká ústav, kterému svěřujete úspory. Mnoho lidí stále dělá velkou tlustou čáru mezi bankami a záložnami. Vůči záložnám je toto dělení vesměs ne-spravedlivé, protože podléhají doзору České národní banky stejně, jako jejich bankovní konkurence. A jak ukázaly nedávné události, centrální banka dokáže zavřít družstevní záložnu i z preventivních důvodů mnohem dříve, než dojde k potížím.

Kde byste si však alespoň trochu pozor dávat měli, jsou případy, kdy u nás banky nepodnikají na základě české licence, ale přenesené z jiných evropských zemí, jako po-bočky či organizační složky. Rozhodně nehodláme vyvolávat paniku u klientů těchto ústavů a doposud nebyl důvod k obavám. Ale přeci jen se jejich klienti musejí spolehnout víc na zahraniční regulátory, protože bariéry zamezující přelévání peněz ze země do země jsou v takových případech mnohem nižší. ✕

i

Efektivní úroková míra

Zatímco filmové efekty mají něco zastřít, efektivní úroková míra je jejich pravým opakem. Rozkrývá způsob úročení a díky ní můžeme porovnávat účty s různým způsobem úročení.

Zjednodušeně je efektivní úroková míra taková míra, při které by se vám vklad za 1 rok při ročním připsování úroků zhodnotil o stejnou částku. Čím častěji se připsují úroky (a samozřejmě čím nižší jsou další výdaje, např. poplatky), tím vyššího zhodnocení docílíme a tím vyšší je i efektivní úroková míra.

Pokud byste si uložili 10 000 Kč při 10% úrokové míře na 1 rok a připsování úroků bylo:

■ roční, dostanete 11 000 Kč, efektivní úroková míra je shodná s deklarovanou a je 10 %,

■ čtvrtletní, dostanete 11 034 Kč, efektivní úroková míra je 10,34 %,

■ měsíční, dostanete 11 047 Kč, efektivní úroková míra je 10,47 %.

Ačkoliv někomu mohou připadat rozdíly zanedbatelné, pokud si odkládáte peníze na delší dobu, bude efekt frekvence připsování úroků multiplikovaný. A u vyšších částek už potom rozdíly rozhodně zanedbatelné nebudou.

!

www.dtest.cz/ucty

Všechny spořicí účty, které jsme vybrali do našeho srovnání, (a mnoho dalších) naleznete v naší kalkulačce spořicího účtu. Zadaním částky a doby uložení si snadno najdete takový účet, který vaše peníze zhodnotí nejvýhodněji. U každého produktu jsou uvedeny informace o podmínkách, poplatcích a případných zálužnostech.

10 nejvýhodnějších termínovaných vkladů (při úložce 100 000 Kč na 1 rok)

instituce	produkt	úroková míra	připisování úroků	poplatek za vedení (Kč)	poplatek za zřízení (Kč)	členský vklad (v Kč)	zhodnocení 100 000 Kč za 1 rok (Kč)
Artesa, spořitelní družstvo	Termínovaný vklad Artesa Standard	3,75 %	k datu ukončení	0	0	100	3188
Metropolitní spořitelní družstvo	Termínovaný vklad	3,60 %	k datu ukončení	0	0	100	3060
Evropsko-ruská banka	Termínovaný vklad FIX	3,55 %	k datu ukončení	0	0	0	3018
Ano spořitelní družstvo	Termínovaný vklad	3,50 %	k datu ukončení	0	0	18 000	2975
Akcenta, spořitelní družstvo	Spořicí účet	3,10 %	měsíčně	0	0	1	2867
mBank (BRE banka)	Termínovaný mVklad	3,00 %	k datu ukončení	0	0	0	2550
WPB Capital, spořitelní družstvo	Spořicí účet s výpovědní lhůtou	2,80 %	měsíčně	0	0	1	2408
Moravský peněžní ústav	Spořicí účet korunový s výpovědní lhůtou	2,80 %	čtvrtletně	0	0	1000	2401
Záložna Creditas	Termínovaný vklad	2,70 %	měsíčně	0	0	100	2319
Zuno banka	Zuno vklad	2,40 %	k datu ukončení	0	0	0	2040

Poznámka: Případný počáteční nebo měsíční poplatek je ve zhodnocení započítán, členský vklad nikoliv (jde o vratnou částku).
Veškerá data pocházejí z webové kalkulačky na www.dTest.cz.

10 nejvýhodnějších spořicí účtů (při úložce 100 000 Kč na 1 rok)

instituce	produkt	úroková míra	připisování úroků	poplatek za vedení (Kč)	poplatek za zřízení (Kč)	členský vklad (v Kč)	zhodnocení 100 000 Kč za 1 rok (Kč)
Metropolitní Spořitelní družstvo	Spořicí konto	2,80 %	měsíčně	0	0	100	2408
WPB Capital, spořitelní družstvo	Spořicí účet bez výpovědní lhůty	2,55 % (do 150 000 Kč)	měsíčně	0	0	1	2189
Moravský peněžní ústav	Spoření Úrok +	2,30 %	denně	0	0	1000	1974
Equa banka	Spořicí účet	2,30 %	měsíčně	0	0	0	1973
Zuno banka	Zuno spoření Plus	2,30 %	měsíčně	0	0	0	1973
AirBank	Airbank Spořicí účet	2,10 %	měsíčně	0	0	0	1800
Wüstenrot	Spořicí účet	2,10 % (0,10 % do 30 000 Kč ¹⁾)	měsíčně	0	0	0	1800
LBBW Bank CZ	Spoření Garant	1,75 %	měsíčně	0	0	0	1498
UniCredit Bank	Spořicí účet Prima	1,75 % (do 500 000 Kč)	čtvrtletně	0	0	0	1498
Waldviertler Sparkasse Bank	Spořicí účet	2,00 % (do 100 000 Kč)	ročně	20	0	0	1458

Poznámka: Do srovnání byly zařazeny pouze ty spořicí účty, které nevyžadují zřízení běžného účtu v bance.
Případný počáteční nebo měsíční poplatek je ve zhodnocení započítán, členský vklad nikoliv (jde o vratnou částku).
¹ a nad 3 000 000 Kč

Data obou tabulek aktuální k 23. 1. 2013

www.dtest.cz/ucty

Hledáte informace?

**Přehled vybraných testů
z posledních let.
Výsledky všech testů a další
informace najdete na
www.dtest.cz.**

Auto + doprava

Crash testy	8/11
GPS navigace	2/12; 8/12
Letní pneumatiky	3/11; 4/12
Zimní pneumatiky	10/11; 10/12

Děti

Autosedáčky	6/12; 11/12
Dětská jízdní kola	3/11
Dětská odrážedla a odrážecí kola	7/10
Dětské melaminové nádoby	3, 4/08
Dětské nočníky	9/08
Dětské postýlky	12/09
Dětské sportovní kočárky	4/09
Chůvičky	7/11
Opalovací přípravky pro děti	8/10

Domácnost

Domácí pekárny	1/09; 9/12
Chladničky	9/09; 6/12
Kávovary	12/10
Kuchyňské kráječe	2/09
Kuchyňské roboty	10/10
Mikrovlnné trouby	10/11; 1/13
Myčky nádobí	9/11; 10/12
Napařovací žehličky a parní stanice	4/11
Odstraňovače skvrn	3/09
Parní hrnce a trouby	2/12
Prací koule a mýdlové ořechy	1/12
Prací prostředky	12/11
Pračky s předním plněním	5/11; 2/12
Pračky s vrchním plněním	8/09
Příklepové a akumulátorové vrtačky	1/12
Přimočaré pily	5/11
Ruční šlehače	4/12
Sekačky benzinové a robotické	4/11
Sekačky elektrické	4/12
Schůdky do domácnosti	4/09
Sklokeramické varné desky	10/09
Sušičky prádla	12/12
Sicí stroje	2/11
Štípače dřeva	12/11
Tablety do myček nádobí	3/08
Úsporné zdroje světla	4/12
Vysavače	9/11; 9/12
Zahradní drtiče	8/11
Zahradní nůžky	9/10

Obraz + zvuk

Baterie a nabíječky	12/10; 1/11
Bezdrátové headsety	8/12
Blu-ray přehrávače	10/11; 9/12
Čtečky elektronických knih	1/11
Digitalizace zvukových nosičů	8/10
Digitální fotoaparáty	1/10
Digitální videokamery	6/11
Domácí kino	11/11; 12/12
DVD přehrávače	2/10
DVD rekordéry	11/09
3D televizory	10/10
Externí pevné disky	9/10
Fotoaparáty s výměnnými objektivy	9/12
Hi-fi soupravy mini a mikro	8/10
Kompaktní fotoaparáty	5/12; 1/13
Monitory	1/11
MP3 dokovací stanice	1/12
MP3 a multimediální přehrávače	1/12; 12/12
Ochrana počítače	4/12
Sluchátka	10/11
Televizory	5/12; 10/12
Tiskárny multifunkční	5/11; 4/12
Videokamery	6/12

Telefony + počítače

GPS navigace	1/13
Mobilní telefony	4/12; 11/12
Mobilní telefony pro seniory	4/10
Navigace pro mobily	8/12
Tablety	11/12
Vodotěsné obaly	4/12

Sport + hobby

Běžecské bundy	10/12
Běžecské lyže	1/12
Carvingové lyže	11/10
Cyklistické přílby	5/12
Cyklocomputery	4/10
Digitální pianá	4/12
Chrániče zad	11/10
Lyžařská střediska	1/11
Lyžařské brýle	1/11
Lyžařské přílby	1/13
Spací pytle	5/11
Sporttestery	4/11
Trekkingová obuv	8/12

Zdraví + kosmetika

Antiperspiranty	8/11
Daylong actinica	7/11
Elektrické holicí stroje	1/10
Holicí stroje a holítko	7/12
Krémy na ruce	10/10
Mezizubní péče	11/12
Měřiče krevního tlaku	1/11
Opalovací přípravky	6/11; 7/12
Spodní prádlo	5/12

Šampony pro barvené vlasy

Šampony pro regeneraci	6/12
Tělová mléka	8/10
Univerzální pleťové krémy	11/10
Ústní vody	7/10
	2/10

Jídlo + pití

Balené vody a pitná voda z kohoutku	10/09
Černý čaj	9/12
Čokolády	12/11; 7/12
Dětská menu ve fastfoodech	10/09
Dětské snídaňové cereálie	11/08
Káva instantní	10/11
Káva mletá	1/13
Kečupy	9/11
Majonézy	12/12
Máslo	12/11
Med	5/12
Olivové oleje	10/12
Pstruži	6/12
Rybí filety a filé	11/12
Rybí prsty	11/11
Smetany	3/12
Syrová kuřata	2/12
Šlehačky ve spreji	7/11
Tresčí játra	2/11
Tuňák v konzervě	3/11
Urně sladidla	10/11

Právo + finance

Běžné účty	5/12
Cestovní pojištění	6/12
Dodavatelé el. energie	11/11
Dodavatelé plynu	8/12
Havarijní pojištění	10/11
Hypoteční úvěry	9/12
Hypotéky	2/12
Kupte si levnější plyn	4/11
Neviditelné poplatky	9/11
Otevřené podílové fondy	8/11
Pojištění nemoci a úrazu	2/11; 3/11
Spotřebitelské úvěry	4/12; 1/13
Spořicí účty	6/11
Starobní důchody	4/12
Stavební spoření	12/11; 12/12
Termínované vklady	7/11
Účes předmětem smlouvy	1/13
Změna bankovního ústavu	6/10
Životní pojištění	1/11

Předplatte si dTest a ušetříte

Výsledky testů a spousta užitečných informací každý měsíc ve vaší schránce a denně na www.dtest.cz.

**Roční předplatné časopisu dTest
v ČR: 790 Kč**

**Roční předplatné časopisu dTest
v SR: 32,90 EUR**

Cena zahrnuje:

- 12 vydání časopisu
 - zdarma roční přístup do databáze více než 9500 výrobků otestovaných od roku 2005
 - přístup do online spotřebitelské poradny
 - speciální poradenskou linku s přednostním servisem
- Nyní navíc dárek! S prvním časopisem obdržíte zdarma praktickou brožuru „105 vzorů pro řešení spotřebitelských problémů“ v hodnotě 200 Kč.
- Pro srovnání: Ve stánkovém prodeji stojí 12 vydání časopisu dTest 948 Kč bez uvedených výhod pro předplatitele.

Jak předplatné objednat?

Nabízíme několik možností:

- elektronicky: vyplněním objednávky na www.dtest.cz / www.dtest.sk
- telefonicky: na čísle 241 404 922
- zasláním SMS na číslo 604 558 874 ve formátu: dtest jméno příjmení ulice číslo popisné PSČ obec e-mail
- výsledky některých testů a krátkodobé předplatné lze získat přes SMS; informace u jednotlivých testů na www.dtest.cz / www.dtest.sk

5 důvodů, proč si předplatit dTest

1. Peníze vložené do předplatného se vám mohou vrátit už během jediného nákupu. Naše nezávislé testy ukazují, že dražší výrobky nemusí být lepší než levnější konkurence. S dTestem efektivně nakoupíte a ušetříte.

2. Jako předplatitelé získáváte zdarma přístup do unikátní databáze tisíců testů na www.dtest.cz.

3. S předplatným dTestu se stanete součástí velké rodiny spotřebitelů, kterou jen tak někdo neoklame. Informujeme o nástrahách trhu a bojujeme za spotřebitelská práva.

4. Praktické dárky, které dostávají naši předplatitelé, potěší a usnadní život.

5. Pro zachování skutečné nezávislosti nezveřejňujeme žádnou reklamu. Příjmy z předplatného jsou hlavním zdrojem financování našich testů i ostatních aktivit.

www.dtest.cz

Nahlédnutí do dTestu 3–2013

Tyčové mixéry

Pokud máte rádi polévky, omáčky nebo pokud si vyrábíte různé koktejly, oceníte náš test tyčových mixérů. Co všechno jsme s nimi mixovali, který je nejpraktičtější, nejsilnější a nejtišší, se dozvíte v březnu.

Sekačky na trávu

V letošní aktualizaci oblíbeného testu jsme se zaměřili na benzínové modely se záběrem do 50 centimetrů, tedy určené pro střední zahrady. Dozvíte se, jak dobře sečou, ale i to, kolik stojí jejich provoz.

Tavené sýry

Odpovíme na otázku, zda jsou tavené sýry zdravou potravinou nebo skrytým zdrojem soli a tuku. Pokud patříte k příznivcům trojúhelníků a vaniček se sýry, prozradíme vám, které jsou nejlepší.

Letní pneumatiky

Březen je tradičním měsícem výměny obutí a případného nákupu nových pneumatik. Jako tradičně přineseme výsledky majitelům velkých i malých aut, letošní testované rozměry jsou 205/55 R16 a 165/70 R14.

změna vyhrazena

Testy pro dobré nákupy

Objektivně

Výrobky nakupujeme anonymně v běžné obchodní síti. Výrobci ani prodejci nemohou ovlivnit náš výběr. Testy probíhají v nezávislých laboratořích. Pro hodnocení výrobků používáme objektivní kritéria.

Nezávisle

Náklady na testy a další naší činnost hradíme z předplatného a veřejných zdrojů. Spolupracujeme s největšími evropskými a světovými spotřebitelskými organizacemi.

Bez reklam

Inzerenti ovlivňují nezávislost médií. V našem časopise ani na našich webových stránkách žádnou reklamu nenajdete.